

MINUTENBLAD

DOSSIER No.

OD 732

NAAM:

VOORBEREIDEND COM. SAMENWERKENDE ORG.

INLICHTINGDIENST.

ROTTERDAM.

I.D. No.670.

GEHEIM.

UITGEBOEKT

Volgno.

26 JUNI 1947

ACD/17657

BUREAU D Rotterdam, 25 Juni 1947.

Nummer:	
Datum:	26-6-47

Hierbij wordt toegezonden een exemplaar van "Utopia", 2e Propagandablads van de "Nieuw-Economische Beweging".

De personalia van de daarin voorkomende bestuursleden luiden als volgt:

Voorzitter: Bijlsma, Joannes, geboren 8-1-1901 te Leeuwardena-deel, onderwijzer, wonende te Rotterdam, Dordtse-laan 149a (tevens redactie-adres) (zeer links ge-oriënteerd);

Secretaris-Penningmeester:

van Daalhuizen, Thomas David, geboren 4-1-1917 te Rotterdam, kantoorbediende, wonende te Rotterdam, Zegwaardstraat No.13a (lid van de Bellamy-Beweging en de E.V.C.);

Leden :

de Leeuw, Petrus Adrianus, geboren 17-8-1896 te Rotterdam, typograaf, wonende te Rotterdam, Zaagmolendrift No.25b (links georiënteerd, zweeft tus-sen de Bellamy-Beweging en het communisme);
Hieminga, Jan, geboren 1-7-1920 te Amsterdam, tim-merman, wonende te Schiedam, Passage No.14;
van der Meer, Leendert Cornelis, geboren 8-7-1899 te Rotterdam, correspondent werkloosh.verz., wonende te Rotterdam, le Wandeloorddwarsstraat No.28a (vòòr 1940: communist, zij het niet meer op de voorgrond tredend);

de Leeuw, Johannes Philippus, geboren 14-2-1917 te Rotterdam, onderwijzer, wonende te Rotterdam, Snoekstraat No.16a (politieke overtuiging: liberaal);
Terwan, Pieter Johannes, geboren 22-2-1897 te Rot-terdam, zwemmeester, wonende te Rotterdam, Zegenstr No.21a (lid Bellamy-Beweging, anti-militairist);

Adres voor inlichtingen te Hillegersberg:

van Diest, Elisabeth, geboren 27-7-1887 te Rotter-dam, echtgenote van van Wingerde, Nicolaas, geboren 24-2-1887 te Kralingen, wonende te Rotterdam-Hille-gersberg, Voorhout No.151 (lid Bellamy-Beweging, bestuurslid van de afd. Rotterdam van de Nederland-se Vrouwenbeweging).

Verzonden aan: Hoofd Centrale Veiligheidsdienst, Javastraat 68 te 's-Gravenhage.

I.D.
DEN HAAG.

Agenda 27/5

Doss. 117/6.

G E H R I M .

Volgno.

29 MEI 1947

ACD/16661

"VOORBEREIDEND COMITE"

"SAMENWERKENDE ORGANISATIES"

"FEDERATIE VOOR ZELFSTANDIGE KLASSEBEWEGING"

12568

11750

Ten verfolge op dezerzijds schrijven, doss. B/19 (overzicht Februari 1947) en doss. 117/5 d.d. 21 Maart 1947, worden hierbij in afschrift gevoegd de inmiddels ingekomen voorstellen van de Nederlandse Bond van Vrije Socialisten (N.B.V.S.) en van Leo TER LAARE.....Opposant E.V.C.

12568
2

Verzonden op 21 Mei 1947.
aan: het Hoofd van de C.V.D., alhier.

BUREAU B	
Nummer:	
L.	14-6-47

VOORBEREIDEND COMITE
SAMENWERKENDE ORGANISATIES
Voorl. Secretariaat
L.ter Laare, Meerhuizenstraat 32 ''
Amsterdam (Z) Tel. 90365.

C o p y

Amsterdam, 11 Mei 1947

Aan de leden der Commissie

Waarde Vrienden,

Men zal natuurlijk wel de gedachte hebben gehad, dat er van mijn kant niets meer te verwachten was. Inderdaad hebben particuliere omstandigheden mij belet de laatste maanden in onze zaak actief te zijn.

Moet ik enerzijds constateren, dat ik het lelijk in de lap heb laten hangen, anderzijds moet ik vaststellen, dat dit mede in de hand is gewerkt, doordat er ook van de zijde der overige commissieleden geen of zeer weinig activiteit is betoond.

Tot nu toe is zelfs van twee der commissieleden, ondanks positieve toezegging geen enkele bijdrage binnengekomen.

Helaas is dus een wederzijdse stimulering achterwege gebleven, doch dat neemt niet weg, dat de noodzaak tot positieve arbeid nog steeds aanwezig is.

Ik zend U hierbij dan ook de laatste bijdragen ter bestudering toe: van de Nederl. Bond van Vrije Socialisten en de suggesties, die ik meen als Gemeenschappelijke grondslag te moeten indienen.

Wat het laatste betreft, moet ik hierbij opmerken, dat ik ten dien aanzien overleg heb gepleegd met een mijner vrienden, die meer en beter in staat was het theoretische gedeelte te verzorgen.

In gezamenlijk overleg is dit tot stand gekomen, wat volkomen mijn eigen inzichten dekt.

Daar ik onmogelijk meer in staat ben de werkzaamheden door te zetten, heeft mijn vriend, Kam.H. Canne Meyer, Van Kinsbergenstraat 17', Amsterdam (W), zich bereid verklaard de toelichting in de commissiebijeenkomst en eventueel gemeenschappelijk congres, voor zijn rekening te nemen.

Het voorlopig secretariaat zal in het vervolg worden waargenomen door onze vriend Th. Harsman, Rooseveltlaan 204, Amsterdam (Z).

Het lijkt mij gewenst, dat thans op korte termijn de commissie weer eens bijeenkomt ter verdere bespreking van wat ons te doen staat.

Het organiseren daarvan moet ik aan mijn opvolger overlaten, die U zeker dienaangaande nadere berichten zal doen toekomen.

Zo mogelijk stel ik het wel op prijs deze volgende bespreking nog mee te maken.

Met vriendengroet,

w.g.L.ter Laare.

L. TER LAARE
Meerhuizenstraat 32 II
AMSTERDAM Z.
Telefoon 90365.

SUGGESTIES VAN DE NED. BOND VAN VRIJE SOCIALISTEN.

Hiermede zenden wij op beknopte wijze onze visie over de taak, die de voorlopige commissie kan vervullen, n.l.: het stimuleren van een Revolutionnaire Bedrijfskernen Organisatie.

Deze organisatie dient onder geen enkele voorwaarde de vakverenigingstendenzen, zowel belichaamd in de oude vakbonden als in de E.V.C. bij zich te dragen.

Willen wij werkelijk het zelfdenken en zelfdoen der arbeiders wekken, dan dient de structuur dezer economische strijdorganisaties dienovereenkomstig ingesteld te worden. Dat dit radicaal andere organisatievormen moeten zijn als tot op heden het geval was, leert ons de praktijk, daar tot op heden iedere revolutionaire stroming, die bewust of onbewust de bestaande maatschappelijke verhoudingen aantastte, door welke vakorganisatie dan ook werd ingedamd. De oorzaak hiervan is, dat een vakvereniging nooit meer kan zijn als een organisatie, die de scherpe kanten van het uitbuitingsproces verzacht.

De organisatievorm, die wij ons indenken, moet buiten een strijdorganisatie min of meer de concrete grondslag vormen voor de nieuwe maatschappelijke orde, welke nu voor de arbeiders tot een vaag begrip is geworden. Niet door het oprichten van een nieuwe partij of vakvereniging, maar door de bezielende gedachte, dat de strijd en de praktische organisatie alleen middels de bedrijven uitvoerbaar is, moet het socialisme van uit de vage nevelen der toekomst weer zichtbaar en actueel maken. Dit is alleen mogelijk door een organisatie van autonome bedrijfskernen in federatief verband aaneengesloten met geen enkele macht hierboven. Deze bedrijfskernen stellen zich op het standpunt van economische gelijkheid en verantwoordelijk produceren.

Wat is een bedrijfskern?

Een bedrijfskern is een organisatie van minstens 2 personen, die in hun bedrijf propaganda maken voor het hier ontwikkelde standpunt.

Van te voren staat vast, dat zij in ieder conflict zich achter de arbeiders scharen. Hun taak is verder alle gegevens over dit bedrijf te verzamelen (productie-gegevens, arbeidsverhoudingen enz.) die er toe leiden, dat er een diepgaande kennis van dit bedrijf wordt verkregen. Deze bedrijfskern kan zich, indien er meerdere arbeiders voor deze ideeën worden gewonnen, uitbreiden. Theoretisch kunnen in deze kern alle arbeiders van een bedrijf aangesloten zijn.

Uit deze kern worden de vertegenwoordigers gekozen, die zitting hebben in de federatie van bedrijfskernen. Zij kunnen slechts die voorstellen en beslissingen nemen, die de gehele bedrijfskern, welke zij vertegenwoordigen genomen heeft.

Als er een conflict uitbreekt beslissen niet zij, doch alleen de arbeiders zelf. Ze blijven slechts de uitvoerders van de door de arbeiders gezamenlijk genomen besluiten. Het is dus heel goed mogelijk, dat bij het uitbreken van een conflict de vertegenwoordigers van de bedrijfskern niet gekozen worden als vertegenwoordigers van het bedrijfspersoneel.

De federatie van bedrijfskernen verzamelt o.a. de gegevens van de aangesloten bedrijven en beschikt dus over uitgebreide gegevens, waarmee zij bijv. tijdens stakingen de andere arbeiders kan voorlichten, waar de strijd om gaat. In de toekomst heeft

deze federatie een enorme belangrijke taak te vervullen n.l. de regeling van de productie en distributie.

De taak van onze commissie kan op dit ogenblik zijn:

1. Een grondslag maken, waarop de samenwerkende organisaties kunnen medewerken.
2. Onderzoeken in welke plaatsen van het land wij aanknopingspunten hebben.
3. In welke bedrijven wij aanknopingspunten hebben.
4. Welke de aard van deze bedrijven is, alsmede verdere gegevens hieromtrent.
5. Zo spoedig mogelijk de belangrijkste figuren als vertegenwoordigers uit de bedrijven en plaatsen bijeen te roepen voor het stichten van een bedrijfskernen-organisatie.

Namens de N.B.V.S.

w.g. A. Ney.

I.D.
D E N H A A G .

G E H E I M .

De hierna volgende "Gemeenschappelijke grondslag, ingediend door Leo TER LAARE" is het resultaat van zijn samenwerking met de bekende bestuurder van de "Communistenbond Spartacus", H.CANNEMEYER, wonende Van Kinsbergenstraat 17 I te Amsterdam (W.).

Het geeft een inzicht van de politieke activiteit, die van de zijde van "Spartacus" in de toekomst is te verwachten, te meer, daar dezelfde ideeën door andere bestuurders van genoemde bond eveneens naar voren worden gebracht.

Voor zover onze kennis van de geschiedenis der mensheid reikt, valt er een voortdurende strijd waar te nemen tussen de verschillende klassen, die het begrip "mensheid" verdelen. Door alle eeuwen heen, in elke maatschappij-vorm, zien we een overheersende klasse en een overheersende klasse; een deel, dat commandeert (het kleinste) en een deel dat gecommandeerd wordt (het grootste).

Het gecommandeerde deel moet zwoegen en slaven om het andere deel, dat geen productieve arbeid verricht, te voeden te kleden en zelfs in weelde te laten zwelgen.

Steeds ook zien we een voortdurende strijd tussen deze beide delen; aan de ene zijde strijd om de uitbuiting wat geringer te maken, aan de andere zijde om de uitbuiting te verscherpen.

Strijd van de slaven tegen hun Romeinse heersers, in latere eeuwen tussen landheren en boeren, nog later tussen de adel en de burgers, tussen het grondbezit en het kapitaal.

Het gaat dan niet echter alléén steeds op verscherping of verzachting van de uitbuiting, dus om het naar zich toetrekken van een zo groot mogelijk deel van het totaal der productie; de strijd krijgt ook nog een ander karakter.

Wanneer door de vooruitgang van de techniek een nieuwe productiewijze langzamerhand ontstaat, groei ook een nieuwe klasse op, die de eerst heersende klasse moet overwinnen om de nieuwe productiewijze werkelijk tot bloei te brengen en aan haar doel te doen beantwoorden.

Dit opgroeien van de nieuwe klasse met een nieuwe productiewijze is altijd een langdurig proces, een proces, waarin grote maatschappelijke veranderingen plaats vinden zonder dat de macht van de heersende klasse nog noemenswaardig wordt aangetast.

Het feodale absolutisme is niet in één slag door de nieuwe, kapitalistische productiewijze, vernietigd. Daaraan is een langdurige strijd voorafgegaan, een strijd, waarin de kapitalistische productiewijze de ene commandopost na de andere in het maatschappelijk leven veroverde. Slechts toen het eerst geldende rechtsbewustzijn en de rechtsopvattingen der grote massa door de nieuwe productiewijze waren omgewenteld, kwam het grote moment, dat het feodale stelsel "Stormrijp" was geworden om het ook politiek te vernietigen.

De burgerlijke revolutie was slechts het toebrengen van de genade stoot na een lang proces van maatschappelijke en daardoor geestelijke omwenteling.

HET ALGEMEEN BELANG EN DE VERSLAVING EN VERARMING DER ARBEIDERS.

Het is niet de bedoeling hier een uitvoerige beschouwing te leveren over opkomst en groei van het moderne kapitalisme. We kunnen slechts in het kort memoreren, dat de innerlijke tegenstellingen in het huidige kapitalistische stelsel geleid hebben tot steeds en in scherper mate terugkerende crises en wereldoorlogen. Dat door de uitbuiting, waarop alle arbeiders berust, de geperfectioneerde mechanisatie van het productie-apparaat en andere factoren, de arbeid onder het kapitalisme geworden is tot een vloek inplaats van ware arbeidsvreugd te brengen en de mensen tot zege te zijn.

Dit kapitalisme had reeds voor de oorlog tot onhoudbare toestanden voor de arbeidende bevolkingen geleid. Vele bedrijven moesten gesloten worden, doordat ze niet met winst konden werken. De aarde leverde kostbare grondstoffen, miljoenen werkkrachten van hoofd en hand stonden gereed, doch de kostbare machines stonden te roesten in de bedrijven, omdat het particulier bezit van de productiemiddelen er tussen stond. Tenslotte zocht de bezittende klasse een uitweg door een nieuwe oorlog, waarin het uitmergelingsproces van de arbeidende bevolkingen werd voortgezet en werd veralgemeend.

Nu is de oorlog met de wapenen zo goed als voorbij. Hele landen zijn verwoest. Midden-Europa is practisch tot één groot concentratie-

kamp geworden, waar de mensen van honger en kou sterven. Frankrijk staat aan de rand van de economische ineenstorting, Engeland wordt door eenzelfde lot bedreigd. Nederland heeft de eerste stoot van de vrede kunnen opvangen door aanzienlijke credieten uit Amerika, wat alleen mogelijk was, doordat de bezittende klasse hier te lande een aanzienlijk bedrag aan dollars als garantie ter beschikking had en heeft. De hoogte van het Nederlandse dollarbezit bepaalt tegelijk de omvang van het Amerikaanse crediet, zodat deze bron van Nederlandse "inkomsten" weldra ophoudt te vloeien. Daarmee wordt dan de levenspositie van de werkende bevolking nog moeilijker, dan ze op het ogenblik al is.

De bezittende klasse zet nu alles er op, haar inde oorlog te loor gegane rijkdom aan fabrieken, grondstoffenvorraden, transportmiddelen en machines opnieuw op te bouwen. Het aanleggen van nieuwe voorraden, het inrichten van nieuwe fabrieken, al deze dingen kunnen echter alleen tot stand komen, in zoverre de arbeidende bevolkingen minder verbruiken, dan ze voortbrengen. Wat ze meer voortbrengen dan verbruiken, kan dan als nieuw kapitaal in handel en bedrijf worden belegd. Daarom houdt de bezittende klasse het verbruik van de arbeidende bevolking op een zo laag mogelijk peil, want dan verloopt de opbouw van haar kapitalen het snelste. De bezittende klasse verheimelijkt dat geenszins, doch ze verklaart, dat dit tegelijk het levensbelang van de arbeidende bevolkingen is. Want hoe meer fabrieken enz. aanwezig zijn, des te meer "werkgelegenheid" is er voor de arbeidersklasse. Daarom noemt ze de nieuwe opbouw der kapitalen EEN ALGEMEEN BELANG.

De staat speelt in dit algemene belang een bijzondere rol. Vroeger bemoeide hij zich nauwelijks met de leiding van het bedrijfsleven, omdat dit een taak van de afzonderlijke ondernemers was. De staat heette boven de partijen te staan, om een meer of minder bemiddelende rol te spelen in de belangenstrijd tussen ondernemers en arbeiders. Maar dat is nu anders. Nu heeft hij zelf de leiding van het economische leven door middel van de geleide economie, terwijl hij steeds meer zelf als ondernemer gaat optreden. Daarmee verliest hij echter steeds meer de schijn van bemiddelaar tussen kapitaal en arbeid en wordt zelf steeds meer tot groot-kapitalist. En hij doet dus, wat des ondernemers is. Hij maakt bepalingen, dat de lonen niet mogen stijgen en bepaalt, dat de arbeiders niet van bedrijf mogen verwisselen, om elders betere arbeidersvoorwaarden te bedingen. Door de loonstop en de bedrijfsbinding maakt hij de gehele arbeidende bevolking tot één groot slavenleger in het belang van de maatschappelijke winst-machinerie. Hoewel de staat zich nog steeds uitgeeft voor de behartiging van het ALGEMEEN BELANG blijkt telkens duidelijker, dat hiermee het belang van de bezittende klasse wordt bedoeld.

DE OUDE ARBEIDERSBEWEGING VAN PARLEMENTAIRE PARTIJ EN VAKVERENIGINGEN.

Deze oude arbeidersbeweging, die vroeger in het bijzonder de belangen van de arbeidende bevolking behartigde, verklaart nu openlijk dit standpunt te hebben losgelaten, om eveneens HET ALGEMEEN BELANG te dienen. Vandaar dat ze de arbeiders overal aanspoort, vooral de productie op te voeren, dat ze dikwijls hier of daar uitgebroken stakingen zo spoedig mogelijk tracht op te heffen, dat ze meedoet aan de loonstop van de bezittende klasse, dat ze zich vastlegt op bindende uitspraken van Rijksbemiddelaars, dat ze met de ondernemers in allerlei commissies en organen, zoals de Stichting van de Arbeid, een zo goe mogelijke voortgang van de kapitalistische uitbuiting der massa's verzekert. In de vorm van de behartiging van HET ALGEMEEN BELANG heeft ze zich geheel in het kapitalistische stelsel ingebouwd en is er zelf een deel van geworden.

-Feitelijk-

Feitelijk is dat niet verwondelijk. Deze organisaties hebben niet als werkingsdoel de vorming van een nieuwe samenleving, waarin de uitbuiting is opgeheven. Voor zover ze zich nog socialist of communist noemen, streven ze naar een samenleving, waarin zij de leidende functies als staatsfunctionarissen zullen bezetten en de daaraan verbonden hoge salarissen opstrijken. Rusland is hiervoor het sprekende voorbeeld. Daarom is alles, wat ze doen er ook op gericht, de werkende bevolking "in de hand te houden" en haar aan de wil van de leidersklasse der organisaties te onderwerpen. Iedere zelfstandige beweging van de arbeidende bevolking voor brood en vrijheid ondermijnt de uitbuitende positie der leiders.

De soc.-democratie, het stalinisme en de vakverenigingen nemen in de maatschappelijke strijd zodoende een dubbelslachtige positie in. Wel werken ze overal mee aan de nieuwe opbouw van het kapitalistisch bedrijfsleven, maar waar mogelijk nestrijden ze het particulier kapitaal, om dit in staatsbezit over te brengen. Daarmee krijgt hun heersersmacht als nieuwe leidersklasse en uitbuitersklasse een vastere grondslag. In hun strijd voor nationalisatie en steeds dieper grijpende staatsinmenging komt hun tegenstelling tot het particulier kapitaal aan de dag. Maar daar, waar het handhaven en steviger uitbouwen van de uitbuiting der massa's betreft, staan ze met hetzelfde kapitaal in een eenheidsfront. Zoals de uitbuiting de grondslag van het bestaan van het private kapitalisme is, zo is dit tegelijk de grondslag van hun bestaan als beheerders van het staatskapitaal. Daarom is deze oude arbeidersbeweging een even ernstige bedreiging en even ernstige vijand van de arbeidende bevolking als het particuliere kapitaal of de staat.

HET KARAKTER VAN DE KOMENDE MASSABEWEGING.

Het is onvermijdelijk, dat de arbeidende bevolking op de duur tegen dit eenheidsfront van kapitaal en oude arbeidersbeweging, een eenheidsfront tot systematische uitbuiting der massa's, in verzet komt. Maar deze strijd is ontzaglijk moeilijk, omdat iedere beweging de hele in de staat samengebalde macht tegenover zich vindt. Daarom bieden alleen zeer grote bewegingen enige strijdkans.

Hieruit volgt tegelijk, dat de komende strijd zich in hoofdzaak niet op de arbeidsvoorwaarden in de afzonderlijke beroepen kan richten. Een strijd van metaalbewerkeren of boorwerkers of textielarbeiders alleen voor verbetering van hun speciale arbeidsvoorwaarden, kan niet de benodigde massa's op de been brengen.

Daarom moet het bij toekomstige strijd veel meer gaan om algemene klassebelangen, die dus de grenzen van de afzonderlijke beroepen overschrijden. Daarbij zal tegelijk blijken, dat looneisen in de door de staat geleide economie weinig zin meer hebben, omdat iedere loonsverbetering, die in een bepaalde strijd afgedwongen zou kunnen worden, langs de weg van de geleide economie heel spoedig weer ongedaan gemaakt kan worden. Zodoende worden de arbeidende bevolkingen in hun strijd gedwongen zich te richten tegen het hele systeem van kapitalistische ordening, dat is van kapitalistische uitplundering. De strijd gaat zich bewegen in de richting van de directe inmenging in het maatschappelijk leven door de bevolkingen zelf.

Bij de komende strijd kunnen de massa's alleen kracht ontwikkelen-

kelen als georganiseerde macht. Doch deze kan zich niet vastzetten in een van te voren opgebouwde organisatie, zoals dat vroeger in de vakverenigingen of in de politieke partijen gebeurde. De organisatie voltrekt zich nu vanuit de bedrijven, waar de bedrijfspersonelen als geheel als strijdfactor optreden.

Voor de regeling van de actie kiezen ze een bedrijfscomité, terwijl de verschillende bedrijfscomité's tezamen een algemeen strijdcomité of arbeidersraad vormen. Zo treden de strijdende arbeiders als georganiseerde macht op, als georganiseerde klasse-eenheid. Het spreekt vanzelf, dat de arbeidersklasse slechts zover haar macht kan organiseren, als ze in de strijd is. Hoe breder het strijdfront, des te verder reikt de organisatie als klasse.

De organisatie als klasse is de uitdrukking van het feit, dat de arbeiders in strijd zijn. Is de strijd achter de rug, dan lossen de personeel-comité's en de arbeidersraden zich weer op, zodat de organisatie als klasse weer uiteenvalt. Pas wanneer de arbeidende bevolkingen in voortdurende actie blijven, blijft ook de organisatie als klasse. Dat is de Revolutie.

De organisatie als klasse, die zich in de strijd telkens weer voltrekt, toont een heel ander beeld, dan vroegere arbeidersstrijd. Waar vroeger bij een staking de massa's eigenlijk niets anders te doen hadden, dan hun stakingsuitkering aan het Vakverenigingskantoor in ontvangst te nemen, daar valt nu het volle gewicht van alle activiteit op hen zelf.

Ze moeten zelf hun bijeenkomsten organiseren, zelf hun krant uitgeven, zelf gezamenlijk de toestand onder het oog zien en beslissingen nemen. En bij de grote aantallen van arbeiders, waar het hierbij om gaat, is het wel zeker, dat ze de bedrijven zelf als vergadergelegenheid zullen benutten. Zodoende zal het karakter van dergelijke bewegingen niet zo zeer, dat de arbeiders en werkplaatsen verlaten, doch er juist blijven.

De regering en haar trawanten zitten daarbij zeker niet stil en geven een stroom van laster en valse voorlichting over de bevolking uit. En eigen berichtgeving van de kant der strijdende arbeiders zelf is daarom onontbeerlijk.

En waar deze geen eigen pers, wordt het onvermijdelijk, als "oorlogsmaatregel" beslag te leggen op drukkerijen en papiervoorraad, om de eigen stem te doen horen. Kortom: dergelijke bewegingen bieden alleen strijdmogelijkheden, als de arbeiders tegelijk de hand leggen op die delen van het maatschappelijk productieapparaat, die ze voor hun strijd nodig hebben. En wanneer hun strijd het hele maatschappelijke leven omvat, leggen ze de hand op het hele maatschappelijke leven.

REVOLUTIONNAIRE BEDRIJFSKERNEN.

De weg naar de éénwording der arbeidende bevolkingen door het strijden in de vorm van de verbonden bedrijfspersonelen is een langdurig proces.

Niet de hele klasse ziet tegelijk de noodzakelijkheden van de nieuwe strijd in. Maar, zoals in alle processen, zijn ook hier de voorlopers, arbeiders, die het eerst de lessen uit de nieuwe verhoudingen trekken. Zo mogelijk in de bedrijven moeten deze arbeiders zich verbinden, om verheldering te brengen omtrent de nieuwe strijdvoorwaarden en om het zelfstandig beheer van het maatschappelijk leven door de veranigde bedrijfspersonelen, dat is tegelijk de opheffing der uitbuiting, als taak der arbeidende bevolkingen te propageren. Dergelijke bedrijfskernen zullen waarschijnlijk slechts illegaal kunnen worden, zodat niet te rekenen is met het ontstaan van een massa-organisatie in de bedrijven.

Het is onjuist, dergelijke kernen bedrijfsorganisaties te noemen.

Als men het woord bedrijfsorganisatie gebruiken wil, dan zou daaronder te verstaan zijn, de samenvatting van het hele bedrijfspersoneel. Dat gebeurt wel, maar alleen in de strijd, terwijl na de strijd de organisatie van het personeel weer uiteenvalt. Bedrijfsorganisaties kunnen dus niet "opgericht" worden.

De gedachte, dat men in de bedrijven een revolutionaire massa-organisatie kan opbouwen, zoals men dat aanvankelijk van de EVC verwachtte, moet als utopisch worden beschouwd. Bij de huidige machtsverhoudingen is dit niet mogelijk.

De pogingen, om nu het begin te maken voor bedrijfsorganisaties, die langzamerhand het hele personeel zullen omvatten, is niet alleen utopisch, maar ook principieel onjuist. Het is utopisch, omdat geen enkele massaorganisatie zo groot zou kunnen zijn, dat ze alle miljoenen-tallen van de bevolking zou kunnen omvatten.

Het is onjuist, omdat daarmee de gedachte gewekt wordt, als zouden deze nu opgerichte bedrijfsorganisaties de dragers van het maatschappelijk leven in de toekomst zijn. Daarmee wordt een werkelijk klare probleemstelling, een helder inzicht in de wijze, waarop de arbeidende bevolkingen aan de macht komen en deze macht in bedrijfsleven en maatschappij uitoefenen, verhinderd.

De bedrijfskernen voor zelfstandige massabeweging richten zich naar de volgende gezichtspunten:

1. Ze voeren de propaganda voor de opheffing van de klassemaatschappij door opheffing van de uitbuiting der bevolking van stad en land.
2. Dit is alleen mogelijk, als de arbeidende bevolking zelf alle zeggenschap over alle arbeidsmiddelen en alle maatschappelijke functies heeft, terwijl deze zich in de vorm van in arbeidersraden samengebalde bedrijfspersonelen voltrekt.
3. De weg naar meesterschap over het hele leven loopt over de ontwikkeling van de zelfstandige massabeweging, waarbij de massa's telkens opnieuw gedwongen zijn, de hand op de arbeidsmiddelen te leggen en telkens regelend in het maatschappelijk leven moet ingrijpen. Dat betekent, dat de nieuwe maatschappij de rijpe vrucht van de zelfstandige massabeweging is.
4. De bedrijfskernen zijn dus geen economische organisatie der arbeidersklasse, maar propageren een maatschappij op geheel nieuwe grondslagen. Het zijn dus geen organisaties, waarin ieder kan en zal toetreden, ongeacht zijn politieke overtuiging, maar het kunnen alleen de organisaties van een gelijkgericht denken en willen zijn, omtrent de weg, die de arbeidersklasse naar beslissende macht in het maatschappelijk leven voert. Sociaal-democratische of Stalinistische arbeiders, die een heel andere opvatting van de maatschappelijke ontwikkeling hebben, zullen er geen lid van worden.
5. De bedrijfskernen zullen daarom in ieder geval voorlopig klein zijn. Dit is niet omdat we dit graag willen, maar omdat de beginselen van de nieuwe strijdwijze nog geen vaste voet in de arbeiders hebben gekregen en omdat deze kernen in de bedrijven illegaal zullen moeten werken. Doen ze dat niet, dan worden de revolutionaire arbeiders spoedig uit de bedrijven verwijderd.

FEDERATIE VOOR ZELFSTANDIGE KLASSEBEWEGING.

De federatie voor zelfstandige klassebeweging wil een samenwerking (geen samensmelting) zijn van alle organisaties of afzonderlijke personen, die hun activiteit naar bovengenoemde gezichtspunten richten.

Ze bestudeert in het bijzonder de ontwikkelingstendenzen van de zelfstandige massabeweging, de ontwikkelingstendenzen van de tegenwoordige kapitaal- en staatsmacht en legt tegelijk de economische grondslagen van de nieuwe arbeidersmacht bloot.

Voor de bestudering van de zelfstandige massabeweging is het noodzakelijk, een goed inzicht te hebben in wat er in de verschillende bedrijven gebeurt. Het inrichten van een goede bedrijfskrant, waarin de berichten van de arbeiderscorrespondenten worden opgenomen, is hierbij van veel waarde. Zodoende wordt het mogelijk voor de hele arbeiderswereld, voor zover die door de federatie te bereiken is, een goede voorlichting over het ontstaan en het verloop van arbeidsconflicten te geven.

Ze geeft tegelijk een goed overzicht over het gebruik van de arbeidsmiddelen en de arbeidskracht onder het huidige stelsel, waaruit blijkt, hoe de bezittende klasse allereerst zichzelf verzorgt. De tegenwoordige begeringspublicaties over de "productieplannen" leveren daartoe het benodigde materiaal. Dergelijke overzichten over het tegenwoordige gebruik van productiemiddelen en arbeidskracht bieden dan tegelijk het propagandamateriaal voor het "verantwoordelijk produceren".

Uit propagandistische overwegingen zou daarnaast een "productieplan" gepubliceerd kunnen worden, zoals de behoeften van de arbeidende bevolking zou vereisen. Practische betekenis kan dat echter niet hebben, omdat productieplannen, die op de behoeften der bevolkingen gericht zijn, alleen reële betekenis kunnen hebben, als de arbeidende bevolkingen meester zijn over de hele wereld.

Samenvatting over

DE ECONOMISCHE GRONDSLAGEN VAN DE RADENMAATSCHAPPIJ.

ALGEMENE BEGINSELEN.

1. Door de moderne techniek is de aarde tot één grote werkplaats geworden, waarvan de verschillende afdelingen over de hele aarde verspreid liggen. De huidige bezitsverhoudingen verhinderen echter één nuttige aanwending.
Het ene deel van het maatschappelijk productieapparaat wordt gebruikt, om andere delen te vernietigen. Het is de taak van de arbeidende bevolkingen der wereld, het bedrijfsleven der wereld, dat nu reeds technisch verbonden is, tot een planmatige economische eenheid te verbinden.
2. Het groeien van deze gemeenschap is een langdurig proces, dat zich in een reeks van revoluties over de hele wereld voltrekt.
3. De materiële revoluties worden voorgafgegaan door een revolutie in de hoofden van de arbeidende bevolkingen. Dit geestelijk omvormingsproces voltrekt zich in en door de strijd tussen de klassen. Onder de druk van het georganiseerde kapitalisme ontstaan zelfstandige massabewegingen, waarbij de arbeidende bevolkingen steeds meer gedwongen worden, de hand op de bedrijven te leggen, om deze als organisatie-centra voor hun strijd te gebruiken.

De organisatie der maatschappelijke macht van de arbeidende bevolkingen voltrekt zich daarbij in de arbeidersraden verbonden bedrijfspersonelen en in personeelraden. Waarmate de arbeiders hun massabewegingen tot vaste radenmacht weten te organiseren groeit de nieuwe maatschappij in de schoot der oude.

4. Uit de strijdvoorwaarden van de arbeidende bevolkingen weten we, dat de arbeidende bevolkingen in de vorm van de in arbeidersraden georganiseerde bedrijfspersonelen meester worden over het maatschappelijk stofwisselingsproces.
5. Zijn de arbeidende bevolkingen meester over eigen levenslot, dan staan ze voor de taak, het economisch leven planmatig op de behoeften van de bevolkingen te richten. Ze vormen daartoe de associatie van vrije en gelijke producenten. De bedrijven worden als maatschappelijk goed aan de bedrijfspersonelen toevertrouwd, die ze onder verantwoordelijkheid aan de gemeenschap moeten leiden en beheren.
6. De arbeidersraden zijn de samengebalde kracht van de hele arbeidende bevolkingen en ze vormen dus geen partijlichaam. De heerschappij van een partij verhindert het opkomen van een vrije samenleving. De partijleiders zetten zich in de leidende posities van het maatschappelijk leven en verhinderen het bepalen van de gang van het bedrijfsleven door de personen zelf. Ze worden tot een nieuwe klasse, die de bevolkingen uitbuiten, ofschoon het privaatbezit aan productiemiddelen daarbij is opgeheven.
7. Bij de planmatige ordening van het maatschappelijk leven staan de massa's telkens voor nieuwe vraagstukken, die ze tot oplossing moeten brengen. Daartoe is een algemene, openbare bespreking van alle aangelegenheden noodzakelijk, waarbij de verschillende partijen, die uit het maatschappelijk leven opgroeien, voor hun meningen kunnen uitkomen. De vrijheid van drukpers, van verenigen en vergaderen behoren daarom tot de levensvoorwaarden van de opgroeiende nieuwe maatschappij. De eis tot opheffing van de te rechten, z.g. om de arbeiders tegen "verkeerde beïnvloeding" te behoeden, moet als ondoelmatig worden afgewezen.

GOEDERENBEWEGING.

8. In het communistisch bedrijfsleven is het winstbeginsel onbekend. Wel is het voor een planmatige productie en verbruik noodzakelijk, dat men nauwkeurig weet, hoeveel arbeid de goederen en dienstgerichtingen in zich opnemen. En deze worden gemeten aan het aantal uren, dat beschikbaar gesteld moet worden. Deze opgenomen arbeid bestaat niet alleen uit de levende arbeid van de ~~xxx~~ bedrijfsarbeiders, maar ook uit de arbeid, die in de grondstoffen zit en in slijtage van machines en gebouwen.
$$pm + g + a = \text{product.}$$
9. Het is de taak van ieder bedrijf, er boek van te houden, hoeveel arbeid de producten in zich opnemen. Zulke berekeningen zijn in de geldvorm niet mogelijk. Hierbij kan men nooit precies weten, hoeveel arbeid er in een ton steenkool of een mud tarwe steekt, omdat men van de verbruikte grondstoffen en machines alleen de geldswaarde kent. De planmatige productie van het huidige kapitalistische of staatskapitalistische tijdperk is daarom als een zeer primitieve vorm van economische berekening te beschouwen.
10. De doorvoering van een werkelijk planmatige productie eist
-daarom-

daarom de onmiddellijke afschaffing van de geldvorm. Een van de belangrijkste taken van een proletarische revolutie is het arbeidsuur als maatstaf voor alle economische berekeningen door te voeren.

11. De bedrijven kennen in het werkelijk communisme geen "inkoop en verkoop", omdat alle goederen aan de gemeenschap behoren en deze nu eenmaal niets aan zichzelf verkoopt of van iemand anders kopen kan. Wanneer goederen van het ene bedrijf naar het andere gaan ter verdere bewerking, verschijnt dat in de boeken van het afleverende bedrijf als: "Doorgegeven aan de gemeenschap" zo en zoveel goederen= zoveel arbeidsuren. In het ontvangende bedrijf wordt geboekt: "Opgenomen uit de gemeenschap" voor zoveel arbeidsuren. Doordat alle bedrijven tezamen één gesloten eenheid vormen, betekent deze goederenbeweging alleen maar, dat ze van de ene bedrijfsafdeling naar een andere verhuizen.
12. Bij dit doorgeven van goederen komt in het geheel geen geld of enig ander ruilmiddel te pas. Het is een administratieve maatregel van overboeking van het ene bedrijf naar het andere. Een algemeen registratie- of girokantoor met zijn filialen door het hele productiegebied is voldoende. Op deze kantoren heeft men dus tegelijk een overzicht over de beweging van de hele goederenstroom door de samenleving. Ze hebben echter geen macht over de productie, omdat ze met de leiding van de arbeidsprocessen niets te maken hebben.

H E T V E R B R U I K .

13. Zolang de productie nog niet rijkelijk vloeit, is het nemen naar behoeften nog niet mogelijk, zodat een maatstaf voor het individueel verbruik moet worden doorgevoerd. Deze maatstaf kan geen willekeurige zijn, maar dient uit de stoffelijke gang van de arbeid zelf voort te komen. Als algemene regel geldt, dat iedereen zoveel goederen en diensten mag verbruiken, als hijzelf aan de maatschappelijke rijkdom heeft bijgedragen. Wie 40 uren arbeid aan de gemeenschap gaf, heeft ook recht op 40 uren arbeidsproducten uit de samenleving.
(Rekening houdende met aftrek voor sociale diensten).
14. Als algemene regel geldt, dat alle arbeid tot algemeen gemiddelde arbeid is teruggebracht, zodat geen verschil tussen de afzonderlijke beroepen bestaat. Dit geldt dus eveneens voor de intellectuelen, die geen grotere rechten op de maatschappelijke voorraden kunnen doen gelden.
15. Dit heeft echter tot voorwaarde, dat terstond algemeen kosteloos onderwijs tot en met de universiteiten wordt ingevoerd, waarbij voeding en kleding ten koste van de betrokkene scholen komt. De arbeidende bevolking moet dus een flink deel van de vervaardigde goederen niet zelf verbruiken, doch deze voor de vorming van de jonge generatie beschikbaar stellen. Al naar aanleg en kunnen splitst de opleiding zich dan naar de verschillende takken van bedrijf. Wat de zo gevormde generatie kan en weet en is, dankt ze, naast aangeboren aanleg, aan de gemeenschap. Later geven ze dit door het vervullen van hun taken aan de gemeenschap terug in de vorm van hun arbeid. Daarbij is geen enkele grond aan te geven, waarom ze een groter deel van de goederenvorraden zouden krijgen dan ieder ander.
16. In de bedrijven ontvangen alle arbeiders dus verbruiksbons of arbeidsgeld, zoals het ook wel genoemd wordt, al naarmate de

lengte van de arbeidsdag is bepaald. Het is geen geld. Het is een aanwijzing op consumptiegoederen, zoals een bioscoopbiljet geen geld is, doch een aanwijzing op het recht, een voorstelling bij te wonen.

17. Met deze verbruiksbons komen de arbeiders in de distributiebedrijven, die zoals alle andere werkzaamheden door de betrokken bedrijfspersonelen worden geleid en beheerd. Deze bedrijven produceren zelf geen nieuwe goederen en ze voegen ook geen arbeid aan de reeds vervaardigde producten toe. Maar toch kost deze distributie wel arbeid en verbruik aan gebouwen en machines aan de gemeenschap, benevens de arbeidskracht van de betrokken personelen.

Dit verbruik aan arbeid kan langs verschillende wegen verrekend worden. Ten eerste kan het over de daar te distribueren goederen worden omgeslagen, waarmee ze dus "duurder" worden. Ten tweede kan men die kosten inschakelen bij de sociale diensten, zodat ze tegen dezelfde productietijd in handen van de consumenten komen, als de fabriek heeft berekend. Inschakeling bij de sociale diensten is de principiële oplossing en in iedere geval zou het zo spoedig mogelijk in deze baan geleid moeten worden.

S O C I A L E D I E N S T E N .

18. In de samenleving zijn verschillende takken van bedrijf, die wel goederen en arbeid verbruiken, doch zelf geen producten voortbrengen. Alles wat hiervoor nodig is, moet door de arbeiders in de andere bedrijven worden voortgebracht. Een deel van hun arbeidsdag moet hieraan worden besteed. Tot deze sociale diensten behoort bijv.:
- a. Het onderhouden van de ouden van dagen;
 - b. Het onderwijs;
 - c. De "gratis" geneeskundige dienst;
 - d. Het aanleggen en onderhouden van wegen en havenwerken; het oprichten van nieuwe bedrijven;
 - e. Het verbruik van economische en statische bureaux;
 - f. Allerlei diensten van algemeen belang, zoals brandweer, stadsbeplanting, vuilnisdienst;
 - g. Inrichting en onderhoud van Openbare leeszaal en bibliotheken;
 - h. De distributiebedrijven.

Hoeveel arbeid hierbij verbruikt wordt, is gemakkelijk te berekenen, terwijl jaarlijks door de betrokken personen een begroting wordt ingediend, zoals ook nu gebruikelijk is. Het totaal van al die begrotingen voor sociale diensten is het bedrag, dat door alle consumenten tezamen moet worden opgebracht, dat is door de arbeidende bevolking. Is de werkende bevolking 4 miljoen en de begroting voor sociale diensten wekelijks 20 miljoen arbeidsuren, dan moet iedere dus wekelijks 5 uren van zijn arbeidsbons missen.

H E T N E M E N N A A R B E H O E F T E .

19. De sociale diensten zijn alle bedrijven, die voor het publiek "gratis" werken, waarvoor dus geen verbruiksgeld wordt ingeleverd. Het nemen naar behoefte is hier verwezenlijkt. Waarmate de gemeenschap haar arbeidsproces beter in de hand heeft, kan ze voortdurend meer taken van bedrijf bij de sociale diensten onderbrengen. Zo is bijv. het broodverbruik in een land vrij stabiel.

"Loopt" de productie eenmaal goed, dan kan de aflevering van brood in de distributiebedrijven zonder verbruiksbons plaatsvinden. Ieder haalt dan zoveel hij nodig heeft, de een wat meer, de ander wat minder. Hetzelfde geldt voor de woningbouw, waarbij het "gratis" wonen wordt doorgevoerd. Electriciteit voor huishoudelijk gebruik, het tein- en tramverkeer voor personen kunnen dezelfde weg volgen.

20. Naarmate dit gemeenschapsbedrijfsleven zich verder ontwikkelt, groeit de begroting van sociale diensten, zodat het in de bedrijven uitgegeven bedrag aan verbruiksgeld voortdurend kleiner wordt. Dat wil zeggen: waar bij beginnend communisme de arbeidstijd nog de maatsta is voor het individuele verbruik, verdwijnt deze maatstaf geleidelijk als door de bevolking zelf bewust geleid proces. Ze beheerst haar maatschappij en kan daarom overgaan tot het nemen naar behoefte. Geheel verdwijnen zal ze waarschijnlijk niet, om ruimte te laten voor de niet-algemene behoeften.

=====

W E R K P R O G R A M .

1. De samenwerkende organisaties organiseren gezamenlijk een congres, waarbij alle leden en sympathiserende personen aanwezig kunnen zijn, ter stichting van de

FEDERATIE VOOR ZELFSTANDIGE KLASSEBEWEGING.

2. Op dit congres wordt benoemd een UITVOEREND COMITE, waarin de meest actieve en bekwame personen uit de verschillende organisaties worden gekozen.
3. Naast dit UITVOEREND COMITE wordt gekozen een REDACTIECOMMISSIE en een ORGANISATIECOMISSIE.
4. Alle organisaties stellen hun adressenmateriaal ter beschikking van het UITVOEREND COMITE.
5. Er moet een overzicht komen van alle leden in welke bedrijven zij werkzaam zijn.
6. Zo spoedig mogelijk wordt overgegaan tot het vormen van BEDRIJFSKERNEN uit leden van de FEDERATIE.
7. Plaatselijk worden deze BEDRIJFSKERNEN samengevoegd in een PLAATSELIJK COMITE.
8. Het PLAATSELIJK COMITE benoemt een hunner als PLAATSELIJK CORRESPONDENT, die alle gegevens van de bedrijfscorrespondenten ter plaatse verzamelt en doorzendt aan het UITVOEREND COMITE.
9. Het UITVOEREND COMITE heeft alleen maar een regelende en uitvoerende taak. De kernen en Plaatselijke Comité's moeten geheel in handen van de arbeiders zelf zijn.

=====

propaganda voeren en daardoor tegelijk vaste voet in de arbeiders-
massa's krijgen.

Beginnen desnoods met gestencilde blaadjes. Later, als het algemener
ingang vindt en er meer belangrijke strijd komt, kan het lonen, dat
het gedrukt wordt.

Niet verder gaan als een keer per week, behalve soms extra bladen in
tijden van groter spanning en strijd.

=====

DE BEDRIJFSKRANT.

Noodzakelijk is de uitgifte van een BEDRIJFSKRANT.

Met behulp van de vakverenigingen en politieke partijen wordt getracht de arbeiders steeds meer onder vastere druk opnieuw in het gareel te spannen ter opvoering van de productie ten koste van de arbeidende bevolking.

Strijd en verzet kunnen niet uitblijven.

Overal, waar echter de arbeiders gaan optreden, zal in de vakpers noch in de burgelijke pers kans zijn op juiste voorlichting en berichtgeving. Dan is het dringend nodig, dat de arbeiders ingelicht worden over strijd van andere groepen, over oorzaak, redenen, eisen en doeleinden. Ook is noodzakelijk alle onvolkomenheden in de acties van de arbeiders te bespreken. Tegelijk moeten de doeleinden van een nieuwe arbeidersbeweging - de arbeiders ZELF meester van de bedrijven - worden gepropageerd, zodat de bedrijfsarbeiders dat gaan zien en hun gedachten daarop gaan richten.

De krant geeft berichten over al wat er in de bedrijven gebeurt: speciaal over strijd - stakingen - eigen - onderdrukking - arbeidsvoorwaarden - aard der productie etc.

Het beste is het de krant te noemen DE BEDRIJFSKRANT, ORGAAN VAN DE FEDERATIE VOOR ZELFS TANDIGE KLASSEBEWEGING.

Vooraan komt DOEL en ALGEMENE BEGINSELEN.

In elke plaats moet de Federatie beschikken over een of meerdere mensen, die voor de berichtgeving zorgen, die de mensen kent en de toestanden in de bedrijven, dus zelf kan beoordelen en controleren, wat wordt medegedeeld. De plaatselijke comité's nemen de organisatie ter verkoop van de krant ter hand.

Van deze BEDRIJFSKRANT geen direct propagandaorgaan maken voor onze opvattingen; die propaganda wordt in afzonderlijke eigen organen der organisaties, brochures en boeken gemaakt, die in de BEDRIJFSKRANT worden aangekondigd en aanbevolen.

Tussen de berichten uit de bedrijven alleen nu en dan korte opmerkingen over algemene beginselen, slagzinnen, waarin de grondopvatting: de arbeidende bevolkingen zelf meester over de bedrijven, eenheid van optreden en handelen door de eigen opgerichte en gegroeide organen (arbeidersraden - productiecommissie) als vanzelfsprekend en natuurlijk voor de dag treedt. Zó, dat de lezer er aan went, om deze grondgedachte als natuurlijk en goed te beschouwen en er aan toetst, wat in zijn partijkrant of vakblad te lezen staat en zijn belangstelling wordt opgewekt om de aangekondigde brochures, kranten en boek te lezen.

Dus niet aggressief tegen andere richtingen te keer gaan, maar ze eenvoudig behandelen als verouderde opvattingen uit de eerste vroege tijd van opkomst, die nu nog overal in de hersenen der mensen vastzitten, maar gaandeweg door ervaring en inzicht zullen wijken.

Zeker niet op willen treden als concurrent van de vakverenigingen en de arbeiders willen raden daar uit te gaan. Dat wekt bij hen verzet en wordt vooralsnog niet begrepen.

Deze verouderde vakbewegingen en partijen moeten net behandeld worden als verenigingen voor ziekteverzekering, stadstuinjes, waar arbeiders ook in blijven zitten zonder dat het ons veel kan schelen en zonder nut voor de strijd. De arbeiders zullen zelf meer en meer gaan zien, hoe die vakbonden proberen hen slaafs te houden en enkel als agenten van het kapitaal en de kapitaalsmacht.

Niet de krant maken tot partij- of groepskrant in engere zin, niet spreken over "socialisme of communisme", maar in elke uitbrekende spontane actie onverbloemd de partij van de arbeiders opnemen en krachtig verdedigen. Natuurlijk, waar vakbondsbestuurders of besturen deze tegenwerken, met volle kracht hun rol en vijandigheid in het licht stellen. Daarbij dan op de nieuwe beginselen wijzen en zo de

INLICHTINGDIENST
ROTTERDAM
GEHEIM

BUREAU D	
Nummer:	
Datum:	22-5-47

Volgno.
21 MEI 1947
ACD/15420

I. D. No.538.

Rotterdam, 20 Mei 1947.

UITGEBOKT

Dezerzijds wordt bericht, dat omstreeks begin Januari 1947 alhier werd opgericht de Nieuw - Economische-Beweging (N.E.B.).

De doelstellingen van deze organisatie zijn uiteengezet in het eerste nummer van een door de N.E.B. omstreeks half Januari 1947 uitgegeven propagandabladd, waarvan een exemplaar bij dit schrijven wordt gevoegd.

De N.E.B. heeft, voor zover bekend, tot op heden geen kans gezien enige aanhang te verkrijgen en tijdens een onderhoud met Bijlsma, Joannes, geboren 8 Januari 1901 te Leeuwarderadeel, onderwijzer, wonende Dordtselaan 149a alhier, werd de indruk verkregen, dat men zelf niet goed weet, wat men wil.

Bijlsma, J. voornoemd, was voor de oorlog eerst lid van de S.D.A.P., daarna van de O.S.F., werd eind 1940 door de Duitsers, verdacht van communist te zijn, gearresteerd, doch na enige tijd weer op vrije voeten gesteld. Hij is een felle tegenstander van alles wat, in zijn ogen, maar zweemt naar kapitalisme en kan beschouwd worden als iemand, die zich zelf graag hoort praten.

Hij is een man, die zich niet met de naoorlogse toestanden kan verenigen, ziet in vrijwel elke maatregel van regeringszijde bedrog en corruptie, en kwam mede hierdoor tot de gedachte van de oprichting van de Nieuw - Economische - Beweging.

Globaal bezien wil hij de N.E.B. een overkoepelingsorgaan laten zijn voor alle linkse bewegingen, (in de geest van destijds de N.V.B.) om onder haar leiding een aanval te doen op het kapitalisme.

Het bestuur bestond bij de oprichting van de N.E.B. uit:

Voorzitter: Bijlsma, J. voornoemd;
2e " " de Leeuw, Johannes Philippus, geboren 14-2-1917 te Rotterdam, onderwijzer, wonende Snoekstraat 16a te Rotterdam, politieke overtuiging: Liberaal;
Secr.Penn. : de Winter, Arie Jacobus Arnoldus, geboren 17-10-1920 te Rotterdam, employé bij de K.L.M., wonende Boschpolderplein 23a te Rotterdam, politieke overtuiging: A.R.;
Best.lid : Krook, Hans, geboren 20-2-1920 te Amsterdam, vertegenwoordiger, laatstelijk wonende Vrijenbansestraat 11a te Rotterdam, doch thans woonachtig te Brussel, (Politiek onbekend.)
" " : Hieminga, Jan, geboren 1-7-1920 te Amsterdam, timmerman, wonende Passage 14 te Schiedam, (Politiek onbekend.)
" " : van der Meer, Leendert Cornelis, geboren 8-7-1899 te Rotterdam, corresp. werkloos-

-heid-

heid verz., wonende le Wandeloorddwarsstraat 28a te Rotterdam, Politiek Communistisch georiënteerd.

Best. lid : de Leeuw, Petrus Adrianus, geboren 17-8-1896 te Rotterdam, typograaf, wonende Zaagmolen-drift 25b te Rotterdam; (Politieke overtuiging, links georiënteerd, steeds in de oppositie. propageert beurtelings de beginselen van de Bellamy-partij en van het communisme.

Inmiddels hebben de Leeuw, J.P., de Winter, A.J.A. en Krook, H. voor hun functie en lidmaatschap bedankt en wordt de organisatie als zodanig feitelijk drijvende gehouden door Bijlsma, J. voornoemd.

Blijkens uitlatingen van Bijlsma, J. is men door financiële nood niet in staat geweest een tweede exemplaar te doen verschijnen van hun propagandabladd, doch zou men eerst-daags de verschijning van het 2e exemplaar tegemoet kunnen zien. Tevens zal getracht worden de ontstane vacature's in het bestuur aan te vullen.

De indruk werd verkregen dat de gehele N.E.B. slechts bestaat uit de hierboven genoemde personen.

VERZONDEN AAN:

HOOFD CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
TER ATTENTIE VAN DE HEER MUIJS.
Javastraat 68 te 's- GRAVENHAGE.

P O L I T I E
te
Amsterdam - GRAVENHAGE.

INLICHTINGDIENST.

Z E E R G E H E I M

Doss. 117/5.

Volgno.

24 MAART 1947

ACD/12560.

VOORBEREIDEND COMITÉ SAMENWERKENDE ORGANISATIES.

Ten verfolge op dezerzijdsch schrijven Doss. 8/19 (overzicht Februari 1947) volgt hierbij een afschrift van een brief van Leo TER LAARE, gericht aan de leden van het Voorbereidend Comité Samenwerkende Organisaties.

Tevens worden hierbij in afschrift gevoegd de inmiddels ingekomen voorstellen van de Vrij Socialistische Vereeniging (V.S.V.), de Communistenbond "Spartacus" en van de Nieuw Economische Beweging (N.E.B.).

BUREAU B

Nummer:

Datum:

14-4-47

Verzonden op 21 Maart 1947.

aan: het Hoofd van den Centralen Veiligheidsdienst,
alhier.

VOORBEREIDEND COMITE
SAMENWERKENDE ORGANISATIE
Voorl. Secretariaat:
L.ter Laare, Meerhuizenstraat 32''
AMSTERDAM (Z) Tel: 90365.
Doss. VC/6.
Waarde Vrienden,

A f s c h r i f t

Amsterdam, 12 maart 1947.

Aan de Leden der Commissie.

In mijn brief VC/1 van 19 Februari j.l. heb ik reeds toegezegd, dat alle binnenkomende voorstellen aan de commissie-leden zullen worden toegezonden.

In aansluiting daarop, doe ik U nu reeds toekomen, de binnengekomen voorstellen en suggesties van:

KNV - K.Klunder.....V.S.V.

FD 554 02140 283 Mansink.....Spartacus

en voorstellen van J.Bijlsma, M.E.B., die een aanvulling betekenen op datgene wat vriend Bijlsma U reeds rechtstreeks heeft toegestuurd.

Het is natuurlijk niet de bedoeling, dat zij, die tot nu toe niet gereed zijn gekomen met hun voorstellen, op dit materiaal ingaan, doch uitsluitend hun eigen oorspronkelijke gedachten en visie formuleren.

Ook van mijn kant zullen suggesties worden ingediend, los van de poging, die ik zal trachten te ondernemen om een gemeenschappelijke grondslag te vinden van en uit het totaal der binnengekomen voorstellen.

U bent dus nog wachtende voorstellen van:

- A.de Groot.....Bellamyaaan

FD 1117 A.Ney.....B.N.V.S.

FD 990 02140 L.ter Laare.....Opposant EVC

Met vr. groeten,

w.g. L.ter Laare.

N.B. Ik ben door het vermenigvuldigen van stenografisch verslag en ander materiaal geheel door mijn voorraadje doorslagpapier heen en heb ook geen kasje tot mijn beschikking. Misschien kunnen de diverse groeperingen mij aan wat doorslagpapier helpen. Bij voorbaat mijn dank.

SUGGESTIES VAN DE VRIJ SOCIALISTISCHE VERENIGING (V.S.V.)

1. De ontwikkeling van het kapitalisme voert langs de weg van Kartels, Trust, Monopolie tot Staatskapitalisme. De Staat beheerst in steeds groter mate het bedrijfsleven en reguleert de productie en verdeling der goederen.

De doorvoering van de geleide economie heeft ten doel de kapitalistische tegenstelling binnen nationale grenzen te overbruggen en de uitbuiting der arbeidersklasse zo vlot mogelijk te doen verlopen.

Het ~~wezenlijke~~ der geleide economie bestaat uit Kapitaal en Arbeid. De Staat baseert haar macht op geconcentreerde Economie en Militaire apparaat.

Enorme brokken der maatschappelijke voortgebrachte goederen gaan aan dit militaire apparaat verloren.

De voor het leven der arbeiders zo nodige goederen worden uitgevoerd om militaire goederen te kunnen invoeren.

De opbouw van het land vindt ten gevolge van de enorme Staats-bureaucratie en militarisme niet plaats.

De enorme groei van het kapitaal berustend op technische ontwikkeling voltrekt zich op grondslag van de scherpste uitbuiting der arbeidersklasse. Het achter ons liggende tijdvak van kapitalistische accumulatie, bracht een verheffing van het levenspeil der arbeiders met zich mede. De positie van het kapitaal staat zulks niet meer toe.

De enorme kapitalen nodig ter doorvoering van de rationalisatie van het bedrijfsleven en het militarisme maken een toename van het arbeidersinkomen onmogelijk. De grondslagen der oude vakbeweging zijn zodoende weggeslagen. Stakingen enz. van enige omvang betekenen een doorbreking van de geleide economie en worden niet geduld.

De bestaande vakbeweging valt de taak toe klassebotsingen te voorkomen en als bemiddelaar van kapitaal en arbeid op te treden. De komende strijd van de arbeiders vindt de Staat en de vakbeweging tegenover zich.

De ervaring van de komende tijd zullen de arbeiders het inzicht bijbrengen, dat alleen zelfgevoerde acties gebaseerd op de bedrijven succes kan opbrengen. De ontwikkeling van oude en tot nieuwe organisatievorm zal een proces zijn, wat door intensieve propaganda bespoedigd kan worden.

De les uit de nederlagen zal zijn, dat niet de leiders, niet de vakbeweging of politieke partijen, doch de arbeiders het alleen zelf kunnen doen. De komende kapitalistische ontwikkeling gekenmerkt door een groei tot Staatskapitalisme, draagt in zich de noodzaak van een derde wereldoorlog.

Het Staatskapitalistische Rusland en het kapitalistische Amerika in haar economische ontwikkeling en haar imperialistische doelstellingen, maakt een militaire botsing noodzakelijk, om zich te kunnen handhaven.

Op grond van bovenstaande komen wij tot de volgende samenvatting:

- a. Het kapitalisme ontwikkelt zich van privaat-kapitalisme naar Staatskapitalisme.
- b. Absolute verarming der arbeidersklasse.
- c. Gelijkschakeling der politieke partijen en vakbeweging als Staats-organen.
- d. Het zelfoptreden der arbeiders in de bedrijven.

/De vakbeweging is zodoende een onderdeel de Staat geworden.

- e. De noodzaak om te komen tot oprichting van een apparaat, dat tot taak heeft de arbeiders voor te lichten, dat zij zelf de strijd moeten voeren met de volgende middelen:
Bedrijfsorganisatie; Arbeidersraden, om te komen tot overname van de bedrijven.
- f. De financiële basis kan gevonden worden door individueel toetreden van de leden der samenwerkende organisaties met een minimum aan contributie.

namens de V.S.V.

W.g. K.Klunder.

SPARTACUS, E.V.C. en ECONOMISCHE ACTIE.

Het heeft bij het formuleren van onderstaande stellingen niet in de bedoeling gelegen om een principieel theoretische verhandeling te geven. Het standpunt van de Communistenbond Spartacus wordt in het algemeen als bekend verondersteld. De stellingen zijn opgesteld om naar aanleiding van de gewijzigde situatie met betrekking tot de E.V.C., maar ook in verband met verzoeken van andere organisaties om met elkander te overwegen in hoeverre op economisch terrein kan worden samengewerkt, een praktische gedragslijn voor de naaste toekomst voor Spartacus uit te stippen.

1.

Principieel is door de Communistenbond Spartacus de vakbeweging als klasseorganisatie ten dienste van de bevrijdingsstrijd van de arbeidersklasse afgewezen.

2.

De propaganda in en derhalve het lidmaatschap van Spartacisten van de Eenheidsvakbeweging beoogde dan ook uitsluitend de verbréiding van de gedachte van zelfbevrijding door de arbeidersklasse en haar organisatie op de basis van de revolutionaire arbeiderseenheid vanuit de bedrijven. Zij werd alleen daarom in de E.V.B. gevoerd, omdat Spartacus in die beweging twee tendenzen waarnam, n.l.:

- a. Het verlangen, direct na het eindigen van de oorlog, van de daarin samenstromende arbeiders naar nieuwe vormen en methoden van strijd, op de grondslag van de bedrijfseenheid;
- b. De nog altijd levende en soms sterker, soms zwakker opdoemende tendens in de gehele arbeidersklasse tot terugval in de oude vormen en methoden.

Spartacus was van mening, dat gebruik moest worden gemaakt van de mogelijkheid in de EVB om de eerste tendens, in die veelal nog spontane beweging te versterken.

3.

Geconstateerd moet nu worden, dat de oude gedachten en daarmee ook oude machten in de intussen tot Eenheidsvakcentrale verworpen E.V.B., het pleit in snel tempo hebben gewonnen en dat daar zelfs sterker dan waar ook, het bureaucratisch centralisme heerst. De EVC streeft naar erkenning en naar medewerking aan de kapitalistische wederopbouw op de grondslag der kapitalistische plan-economie. Haar doel en richting zijn bepaald. De revolutionaire tendenzen kunnen zich in die beweging niet verder en tot grotere klaarheid ontwikkelen. De stuwers tot versterking van die tendenzen zijn of worden bovendien uitgeworpen.

4.

Nu dus de aanvankelijke werkmethode der Spartacisten in de EVB. in de EVC geen verdere perspectieven meer biedt, moet de werkwijze worden herzien. Daarbij moet er evenzeer als voorheen van worden uitgegaan, dat de Spartacisten krachtens hun inzichten, tot taak hebben in de bedrijven revolutionaire propagandisten te zijn, voor de gedachte van de zelfstandige strijd van de arbeiders tegen het zich steeds meer, onder inschakeling en invloed van de staat, georganiseerd optredende kapitalisme. Een strijd, die over het gehele front tegen die georganiseerde economie en politiek moet worden gevoerd. Uitgangspunt in die propaganda blijft de noodzakelijkheid van de samenwerking van de als totale
-bedrijfseenheden-

bedrijfseenheden gesloten optredende arbeiders. Opgegeven wordt dus slechts de poging om daaraan in de E.V.C. te arbeiden.

5.

Op de voorgrond moet worden gesteld:

- a. Dat de arbeiders reeds per bedrijf, nolens volens, een klasse-eenheid vormen, ongeacht of zij en hoe zij in vakbonden van verschillende schakering zijn georganiseerd;
- b. Dat de arbeiders de klassestrijd, begonnen als een strijd tegen de afzonderlijke werkgevers, maar uitgroeïende tot een strijd tegen het plan-kapitalisme, met inbegrip van de staat, uiteindelijk zullen moeten voeren door middel van de arbeidersraden ter bereiking van het einddoel, de omverwerping van het kapitalisme en de opbouw van een gemeenschap van vrije en gelijke producenten.
- c. Dat de arbeiders zich dus deze positie en taak bewust moeten worden.

6.

Het zich steeds meer organiserende kapitalisme zal de arbeiders steeds meer tot strijd in die richting dwingen. Er zullen zich in de bedrijven kernen van revolutionaire arbeiders vormen, die zich de problemen duidelijker bewust worden. Gedurende dit proces moeten de Spartacisten als deel van de arbeidersklasse zich steeds tussen deze en met deze voorhoeden bewegen om des te sneller het klasse-inzicht en de strijdwil van alle bedrijfsgenoten te vergroten. Ongetwijfeld zullen die kernen van revolutionairen de noodzakelijkheid en de behoefte gaan gevoelen tot bedrijfsgewijze organisatie van hun kernen en tot verbindingsorganen met andere revolutionaire bedrijfskernen. Het zal daarbij voorkomen, dat zij het, voor het mogelijk maken van een regelmatige propaganda, noodzakelijk achten bepaalde contributies te betalen. Hoewel dit het gevaar inhoudt, dat gedachten gaan groeien alsof de bedrijfskernen voor revolutionaire propaganda onze bedrijfs- of vakbonden betekenen, kan tegen organisatie en contributie geen bezwaar gemaakt worden. Natuurlijk moet de gedachte, dat hier sprake is van een eigen vakbondsbeweging principieel worden bestreden. Elke tendens in die richting is tendens in de oude richting.

De revolutionaire propagandakernen in de bedrijven en hun onderlinge verbindingsorganen, zullen zich telkenmale opnieuw bewust moeten worden, dat zij slechts propagandakernen zijn en dat de arbeiderseenheid zich uitdrukt in de totale bedrijfseenheid. De taak van de Spartacisten moet zijn, dit voortdurend in de kernen en het gehele bedrijf duidelijk te maken.

7.

Spartacus moet al het mogelijke doen de bevordering van deze propagandakernen en hun onderlinge verbondenheid te bevorderen. Toch moet Spartacus als organisatie nimmer zelf in zodanige kernorganisatie plaats nemen. Waar zij de mogelijkheid heeft, verricht zij door pers en proppanda echter stuwend werk in die richting. Maar bij al haar werk blijft voorop staan de gedachte, dat de arbeiders, hier dus in het bijzonder de bedrijfsgenoten, het zelf moeten doen. Dat de Spatacisten-bedrijfsgenoten daarin voorop gaan, spreekt overigens vanzelf.

De communistenbond Spartacus moet bij de beoordeling van samenwerking op het terrein der propaganda voor revolutionaire massa-actie, de beslissing dan ook afhankelijk maken van de vraag, of er sprake is van gelijk inzicht bij die organisaties, die voor samenwerking in aanmerking komen.

~~Alle xaxaxax xaxaxax xaxaxax xaxaxax xaxaxax xaxaxax xaxaxax xaxaxax xaxaxax xaxaxax~~

Alle nadruk moet er echter op worden gelegd, dat iedere Spartacist zich in zijn bedrijf dient te beschouwen als een revolutionaire propagandist. Hij zal steeds en direct verbindingen zoeken met die bedrijfsgenoten en klassegenoten, die geheel of gedeeltelijk aan de uitvoering van deze gedachte werkzaam zijn. Daarbij behoeft niet als een bezwaar te worden gezien, dat die kameraden nog lid zijn van een vakbond en de vraag, waarom zij dit eventueel nog zijn. Voor den Spartacist zelf zal het echter duidelijk zijn, dat hij, tenzij dit voor hem voor het verkrijgen van bepaalde sociale rechten of voor het behouden of verkrijgen van de arbeid zelf onvermijdelijk is, niet bij een vakbond of bedrijfsbond behoort aangesloten te zijn.

De Bond houdt de mogelijkheid open, dat in bepaalde onstandigheden en plaatsen, wanneer de arbeiders in massa zich nog verzetten tegen de terugval van de eenheidsvakbeweging tot organisatie van de oude stempel door de Spartacisten hun pogingen omschreven in punt 2, worden voortgezet. Dat pogen moet echter dan op zijn minst gericht zijn op een zich losscheuren van de verworpen EVC en het doorzetten van onze algemene inzichten.

8.

De Communistenbond Spartacus is bereid, besprekingen te voeren met andere groepen en personen, teneinde een gezamenlijke propaganda voor de hierboven ontwikkelde gedachten onder ogen te zien.

VOORSTELLEN VAN J. BLIJLSMA (NIEUW ECONOMISCH BEWEGING).Voorwoord:

Nu ik aan de hand van het stenografisch verslag van onze op 16 Febr. gehouden vergadering de verschillende daar naar voren gebrachte standpunten nog eens rustig heb kunnen vergelijken, ben ik tot de conclusie gekomen, dat een vorm van blijvende samenwerking eigenlijk al heel gemakkelijk is te vinden. Alvorens ik mij echter uitspreek over het "hoe", verwijs ik eerst nog eens naar de suggesties, welke ik namens de N.E.B. aan alle leden van het Voorbereidend Comité deed toekomen. Daarnaast meen ik er op te moeten wijzen, dat ik - hoewel ik mij niet minder idealist acht dan zij, die op onze vergadering zuiver idealistische organisaties vertegenwoordigden - me in de loop der jaren steeds meer ben gaan afvragen: waar krijgen we een praktisch aangrijpingspunt bij den doorsnee-werker. Wanneer ik me dan ook voor de Ned.Org. en de N.E.B. meen te moeten geven, dan geschiedt zulks om mede de stoot te geven teneinde iets te gaan doen voor de totstandbrenging van een betere maatschappij dan de kapitalistische.

//=====

Het ontstaan van de kapitalistische maatschappij heeft slechts één grote oorzaak, n.l. de onterving van de werkers. Onder deze onterving (ofwel beroving) versta ik, dat de werkers van de voor de productie noodzakelijke grond werden beroofd door een heersende kaste. Dit heeft tengevolge gehad, dat ook de andere productiemiddelen in bezit kwamen van diezelfde kaste, uit wier handen de gezamenlijke productie-middelen in nog later stadium van lieverlede overgingen in die van het gezamenlijke beleggingskapitaal. (dit proces ontwikkelt zich nog)

Hiernaast heerst er de laatste tijd een sterk streven om deze productiemiddelen weer uit handen van het beleggingskapitaal te doen overgaan in die van het staatsapparaat.

Nu meen ik, dat wij - de samenwerkende organisaties - alle van oordeel zijn en dus theoretisch tot deze overeenstemming kunnen komen, dat het productieapparaat noch moet worden beheerst door een kaste, noch door het middels de banken enz. georganiseerde beleggingskapitaal, noch door het staatsapparaat, doch,

dat het weer in handen moet worden gelegd van hen, wien het eens werd ontnomen, d.i. van de werkers - ofwel aan de gemeenschappen, die zij gaan vormen.

Elke idealistische organisatie kan bovenstaande op eigen wijze verder uitwerken en uitdragen, hieraan eigen ideologieën verbinden en deze bij eigen propaganda op de voorgrond stellen, doch

samenwerkende zullen zij zich moeten richten op de praktische verwezenlijking van het vormen der gemeenschap(en) en het terugbrengen van het productie-apparaat in handen der werkers of wel die gemeenschap(en).

T.A.v. het productie-apparaat moeten we echter onderscheid maken tussen:

- a. het groot-kapitaal, plm. 40% omvattende van alle bedrijven,
- b. het klein- en middelbedrijf, de rest omvattende.

Hoewel het grootbedrijf procentsgewijs het kleinste gedeelte van het gehele productie-apparaat omvat, is het toch niet het minst belangrijke, omdat de z.g.n. vitale bedrijven er onder vallen. Het verdient dus aanbeveling onze aandacht hierop eerst te bepalen en ons af te vragen:

Hoe brengen we de grote bedrijven - met inbegrip dus van de vitale bedrijven in handen der werkers?

De politieke partijen wensen deze hoogstens in handen te brengen de staat - en de verouderde vakorganisaties sluiten zich hierbij wonderwel aan. De bedrijfsorganisatie, welke de laatste propageren, heeft ten doel een langzame overgang naar algeheel staatsbeheer, met zekere medezeggenschap voor de vakbondsbestuurders. Onze gemeenschappelijke propaganda zal dus niet slechts moeten zijn gericht tegen de huidige vorm, doch ook tegen de vormen, welke de partijen en de oude vakorgan. voorstaan. We zullen de werkers in het groot-bedrijf dus los moeten maken van de invloed dier partijen en vakorgan. en ze in eerst instantie er toe moeten brengen, dat ze in de fabriek en werkplaats komen tot ondernemingsorganisaties en ondernemingsraden - omdat ze hierdoor zelf medezeggenschap krijgen. Zolang het praktisch niet mogelijk is in zekere onderneming tot een ondernemingsorgan. te komen, dienen we althans te trachten hierin een of meerdere personen een kern te doen vormen. Waar de conflictstof zich in de naaste toekomst vanzelf zal ophopen, krijgen de kernen voldoende gelegenheid om hun activiteit te ontplooiën en uit te breiden. Hierdoor zal het aantal en de macht der ondernemingsorgan. automatisch groeien en zullen zij in onderlingverband - de bedrijfsorganisatie - het grootbedrijf in steeds meerdere mate gaan beheersen. Hierbij breekt een moment aan, dat de in de bedrijfsorganisatie georganiseerde werkers zullen weigeren nog langer te werken, zolang deze bedrijven in het bezit zijn van derden en zij dus eisen, dat ze in het bezit worden gesteld van hun bedrijfsgemeenschappen.

Waar ik hieromtrent reeds voldoende uitweidde in genoemde suggesties van de N.E.B., acht ik het voldoende er thans nog op te wijzen, dat het de speciale taak is van de Ned. Org. v. W. deze bedrijfsorganisatie bij haar leden te stimuleren en allen op te vangen en te steunen, welke zich voor de bedrijfsorg. inzetten.

Wat betreft het klein- en middelbedrijf staan we voor een geheel andere opgave, omdat de verhoudingen hierin geheel anders liggen. Vakbekwaamheid en persoonlijke toewijding - ook en vooral van den ondernemer - nemen hier een veel grotere plaats in dan in het grootbedrijf.

In theorie zijn de kleine- en middelbedrijven gemakkelijk via bedrijfsorganisatie te veroveren - doch praktisch lenen zij er zich niet voor, tenzij men bereid is hier de volle consequentie te aanvaarden en het gehele bedrijf door de werkers doet overnemen.

Ik men echter, dat we juist door deze consequentie niet zullen mogen terugschrikken en middelen zullen moeten bevruchten om de klein- en middelbedrijven te doen overnemen door de werkers, die we in gemeenschap zullen beheren.

Lit laatste maakt ook een eind aan de praktijk, dat in geval

van enig conflict in het grootbedrijf, het gehele klein- en middelbedrijf steeds fungeert als bondgenoot van de grote ondernemers.

Het ligt thans niet op mijn weg aan te geven, hoe deze arbeidsgemeenschappen tot stand dienen te komen. Het lijkt me voldoende, dat de samenwerkende organisaties zich in eerste instantie voor deze oplossing uitspreken en het verder aan de beweging, die uit de samenwerking ontstaat, overlaat om hiervoor de praktische vormen te scheppen.

Rest mij nog te vermelden, dat ik bij alle besprekingen, welke ik voor de N.E.B. voerde, juist voor dit laatste bijzondere aandacht aantrof. Het schijnt, dat de desillusie, welke het parlementarisme heeft opgeleverd, oorzaak is, dat men zich gaarne be raad op andere wegen en dat men daarbij meer en meer gaat inzien, dat de nieuwe weg die der productieve associatie zal moeten zijn.

Resumerende kom ik tot de volgende voorstellen:

- 1e. Als praktisch resultaat van de samenwerking dienen we in het leven te roepen een NIEUW ECONOMISCHE BEWEGING.
- 2e. Organisatorisch dient deze N.E.B. een zelfstandige organisatie te zijn met eigen leden, eigen besturen, hoofdbestuur enz. Naast het H.B. staat echter een Sociaal Economische Raad, waarin elk der samenwerkende organ. een vertegenwoordiger aanwijst. Andere organisaties, waarmee samenwerking mogelijk is, worden eveneens uitgenodigd hun vertegenwoordiger in deze Soc.Econ.Raad aan te wijzen.
De bevoegdheden van de S.E.R. kunnen nader onder het oog worden gezien.
- 3e. Doelstelling van de N.E.B. zal zijn: vervanging van de kapitalistische samenleving door de gemeenschap.
- 4e. Bij de propagganda voor haar doelstellingen bedient de N.E.B. zich niet van "ismen", doch propageert zonder meer een nieuw economisch stelsel.
- 5e. T.a.v. godsdienst en politiek verklaart de N.E.B., dat beiden niet op haar terrein liggen, dat zij een zuiver economische strijd voert met zuiver economische middelen, terwijl zij de godsdienst en de politiek beleefd verzoekt zich eveneens tot hun eigen terrein te bepalen.
- 6e. Voor de praktische verwezenlijking van haar doelstellingen propageert en stimuleert de N.E.B. de zelf-organisatie der werkers door:
 - 1e. bedrijfsorganisatie via ondernemingsorganisatie en het vormen van kernen in het groot-bedrijf.
 - 2e. productieve associatie in het klein- en middelbedrijf.
 - 3e. consumenten-organisatie.
- 7e. Voor wat in het bijzonder betreft de bedrijfsorganisatie, verwijst de N.E.B. geheel naar de met haar samenwerkende Med.Org.v.Werkers.

Suggesties voor de samenwerking van de N.E.B.

Waar we gevoegelijk mogen aannemen, dat elk der samenwerkende organisaties (met uitzondering van de N.O.v. en de N.E.B.) er voor zichzelf van overtuigd zal zijn, dat de door haar beleiden en uitgedragen ideologieën de juiste zijn en dat er daarom voor haar geen enkele reden bestaat de principiële propaganda hiervoor te staken, heeft het geen enkele zin, dat door de samenwerkende organisaties wordt gezocht naar een ideologische of een organisatorische samensmelting.

Het enige vruchtdragende van verder overleg kan daarom slechts zijn: te onderzoeken, of blijvende samenwerking mogelijk is op het terrein, dat door elk der samenwerkende organ. niet of slechts ten dele wordt betreden - en zo ja, in welke vorm deze samenwerking moet worden vastgelegd. Slechts wanneer hiervan wordt uitgegaan, kan verder overleg tot praktische resultaten leiden en waar dit kan, schiet elk der organisaties in haar plicht tekort, indien deze resultaten ook niet werkelijk zouden worden bereikt.

Zonder dat we nu verder in de afzonderlijke ideologieën van elk der organisaties behoeven te treden, kunnen we vaststellen, dat alle hierin overeenstemmen, dat ze:

- 1e. overtuigde tegenstanders zijn van de kapitalistische maatschappij-vorm, steunende op de kapitalistische economie;
- 2e. ongeacht, of ze in hun praktische strijd het woord "socialisme" uitdragen, ijveren voor de tot-stand-koming van een socialistische maatschappij, d.i. een maatschappij van vrije mensen in een vrije samenleving, welke steunt op een productiewijze, waarbij de grond- en de verdere productiemiddelen vrij ter beschikking staan van de gemeenschap en de productie uitsluitend geschiedt om te voorzien in de behoeften van de gemeenschap.
- 3e. van oordeel zijn, dat deze socialistische maatschappij slechts van onder-op, d.w.z. uit de initiatieven der werkers zelve kan groeien, waardoor ze tegenstanders zijn van elke vorm van dictatuur, ongeacht of deze door het beleggingskapitaal, de staat, de kerk, de partij of z.g.n. door het proletariaat wordt uitgeoefend en waarom ze geen enkel heil zien in de partij-politieke strijd en de z.g.n. democratie, welke hierbij wordt voorgespiegeld.

Het praktische resultaat van verder overleg zal dus moeten zijn, dat door de samenwerkende organisaties de grondslag wordt gelegd voor een volksbeweging, welke is gebaseerd op het in bovenstaande punten genoemde en welke de daarin vervatte doelstellingen massaal en in praktische vorm uitdraagt - doch welke ook tevens zelf initiatieven neemt of opwekt en die van derden in zich opneemt om tot daadwerkelijke ontwikkeling van de socialistische maatschappij te komen.

Wat het uitdragen van genoemde doelstellingen betreft, wijzen wij er met nadruk op, dat het geen zin heeft deze in dezelfde principiële vorm uit te dragen als waarin de onderscheidenlijke organisaties zulks tot op heden hebben gedaan. Zij zullen er ieder voor zich van overtuigd zijn, dat deze principiële vorm voor hun organisatie de enig juiste is en zal blijven, doch ze zullen

ook evenzeer moeten erkennen, dat hierbij in de praktijk weerstanden moeten worden overwonnen, die het vormen van een massale volksbeweging in de weg staan. wil de samenwerking nu tot meer leiden, dan de som van de resultaten van elk der samenwerkende organisaties, dan zal toch een volksbeweging moeten worden ontwikkeld. Het ontstaan van die volksbeweging zal echter door ons zelf in de weg worden gestaan, indien we dezelfde bovenbedoelde weerstanden opwekken. Dus zullen we moeten werken volgens een praktisch schema, dat aansluit bij en voortbouwt op datgene, wat reeds onder brede volkslagen leeft.

Het eerste beginsel-programma, waarmee we naar buiten treden zal dus niet de nadruk dienen te leggen op de hoogste principes en ideologieën, doch op het voorhands praktisch uitvoerbare. Het zal zich vervolgens gelijk met de volksbeweging dienen te ontwikkelen.

Wel dient dit programma tevens in beginsel aan te geven langs welke weg we tot een nieuwe maatschappij-vorm wens te komen, waarbij we in het oog dienen te houden, dat de kapitalistische maatschappij gegroeid is uit miljoenen opeenvolgende menselijke handelingen en de socialistische maatschappij ook slechts het resultaat zal kunnen zijn van miljoenen in elkaar grijpende menselijke handelingen.

Voor de praktijk van het "hoe" denken we in de eerste plaats aan het stichten van productieve associaties door de werkers zelve, aan de "verovering" van de kapitalistische ondernemingen en bedrijven door de bedrijfsorganisatie van onder-op, aan consumentenorganisatie, terwijl we tevens menen, dat mogelijkheden zijn gelegen in de ontwikkeling van dorps- en buurtverenigingen. Bij dit alles zullen we moeten bedenken, dat de kapitalistische maatschappij wordt gevoed door het geld, wat hierin circuleert, zodat we ook zeer zeker middelen dienen te beramen, dat zoveel mogelijk van dit geld aan die circulatie wordt onttrokken en het aanwenden voor circulatie in eigen associaties.

Wanneer we een beginsel-programma opstellen, dat is aangepast aan datgene, wat in brede volkslagen leeft, zal het een programma worden, dat geen der samenwerkende organisaties (uitgezonderd N.E.B. en N.O.v.W.) voor eigen rekening wenst te nemen, omdat het niet principiëel genoeg is opgesteld. Doch dit is juist niet nodig, want elk der organisaties werkt immers voort volgens eigen programma en er is geen enkele reden, waarom ze dit werk zou staken. Het moet voorhands voldoende zijn, dat elk der organisaties in het programma der volksbeweging een behoorlijk tegenwicht aanwezig ziet tegen de zich verder "ontwikkellende" kapitalistische maatschappij en hierin een basis aanwezig ziet voor de ontwikkeling van een socialistische maatschappij.

Om een praktisch voorbeeld te geven:

Sinds de politieke partijen na de oorlog hun oude posities weer hebben ingenomen en evenals voorheen weer blijk hebben gegeven van hun totale onmacht, is er in brede kringen een toenemend wantrouwen te bespeuren tegen de partijen en onverschilligheid t.a.v. verkiezingen. Het aantal van hen, die geen geldige stem hebben uitgebracht, bedroeg bij de kamerverkiezingen bijna 500.000. Dit aantal zou nog groter zijn geweest, als:

- 1e. er geen verschijningsplicht had bestaan;
- 2e. de P.v.d.A. velen nog niet enige hoop had gegeven op een mogelijke doorbreking van de oude partij-verhoudingen en

- een samengaan van alle z.g.n. progressieve krachten.
- 3e. velen niet uit belorigheid of om een tegenwicht te vormen tegen alle andere partijen op de C.P.W. hadden gestemd.
 - 4e. de Bellamy-partij niet nog een aantal niet-stemmers had bekeerd.

Bij de volgende verkiezingen, waarbij genoemde factoren in mindere mate golden, nam het aantal niet-stemmers dan ook snel toe. Bij de statenverkiezingen was het bijna 100.000 meer en bij de gemeenteraadsverk. was het tot ongeveer 700.000 gestegen.

Betekent dit nu, dat die 700.000 en de honderdduizenden, welke uit vrees voor de boete nog wel stonden, overtuigde tegenstanders zijn geworden van het parlementarisme?

Zeër zeker niet. Ze hebben enkel geen vertrouwen meer in de partijen, omdat die niet hebben gebracht, waarop ze hadden gehoopt. Ze betwijfelen slechts of het nog wel enige waarde heeft een stem uit te brengen.....het blijft toch alles bij het oude.

Wanneer wij nu bij deze niet-stemmers aankomen met onze ideologieën en principiële bezwaren tegen het parlementarisme, praten we tegen een muur van wanbegrip - verstaan ze ons nog minder, dan die partijen. Die vertellen hun tenminste wat ze willen - alleen, ze doen het niet.

Wij moeten hier tegenover stellen, dat we ook in begrijpelijke vormen vertellen, wat we willen - en tevens zo spoedig mogelijk aantonen, dat we ook iets doen.

Die begrijpelijke vormen moeten zijn weergegeven in het beginselprogramma.

Ook de keuze van de naam van de beweging is van belang. We dienen met die naam niet te veel herinneringen op te roepen aan datgene, waarin men het vertrouwen heeft verloren of nimmer heeft kunnen vinden - omdat we ook hiermee bovengenoemde onnodige weerstanden opwekken.

Spreeken we bijv. van anarchisme, dan wreekt zich wel de zeer scheve voorstelling, die steeds van het anarchisme is gegeven. Spreken we van socialisme, dan denkt men aan de martelgang van de S.D.A.P. of aan andere bewegingen, welke zich met de naam "socialisme" hebben getooid.

Spreeken we van communisme, dan denkt men aan Stalinisme.

We menen, dat het noodzakelijk is een nog neutrale naam te kiezen en stellen voor hiervoor te kiezen de naam: Nieuw-Economische Beweging.

We achten deze naam geschikt, omdat de praktijk zal vereisen, dat we niet de ideale, doch de economische vraagstukken op de voorgrond plaatsen.

Indien we echter belangstelling weten te wekken voor de economische vraagstukken en hierbij nieuwe inzichten weten wakker te roepen, zal automatisch behoefte ontstaan deze nieuwe inzichten aan te vullen met nieuwe ideologieën - en vinden de afzonderlijke samenwerkende organ. een nieuw werkerterrein.

Wat vorm en naamgeving betreft, levert het o.i. geen enkel bezwaar op, dat de N.E.B. zich reeds los van de samenwerkende organ. heeft aangediend. Zij, die het initiatief tot oprichting van deze N.E.B. hebben genomen, hebben zich van meet-af een dergelijke samenwerking van diverse groeperingen voorgesteld en hiervan ook blijk gegeven in het eerste propaganda-blad.

Het bestuur, dat is gevormd, is een plaatselijk bestuur voor Rotterdam en neemt landelijke contacten op om te komen tot een
-landelijk-

landelijk congres, hetwelk de verdere initiatieven overneemt. De activiteit, die tot op heden voornamelijk te Rotterdam is ontwikkeld, alsmede de resultaten hiervan, komen automatisch ten goede aan de N.E.B., die zich uit de samenwerking zal ontwikkelen. Het initiatief van Rotterdam lost zich zonder meer in dit laatste op.

Het was de initiatief-nemers er niet om te doen hun N.E.B. te scheppen, doch een Nieuw-Economische Beweging.

Wat de organisatie-vorm betreft, zijn we van mening, dat de N.E.B. (of hoe de naam mag worden) niet anders kan zijn dan een zelfstandige organisatie, waarbij de leden individueel zijn aangesloten - en die zich aandient zonder enig gewag te maken van de samenwerkende organisaties.

In de geldmiddelen zal moeten worden voorzien door contributiën. De leden kiezen zelf hun plaatselijke en andere besturen - waarbij het o.i. aanbeveling verdient, dat bekende figuren uit de samenwerkende organ. niet dadelijk te veel op de voorgrond treden. Het is beter, dat nieuwe, nog onbesproken personen naar voren komen, opdat de N.E.B. het karakter krijgt van een geheel nieuwe beweging en niet van een herhaalde poging van bestaande organisaties.

De stuwkracht, die van de bekende figuren uitgaat, alsmede die van hun organisaties, kan de N.E.B. op andere wijze ten goede komen, n.l. doordat deze organ. op de een of andere manier hun stem geven aan de N.E.B. en hun vertegenwoordigers aanwijzen in een Raad, die naast het H.B. staat. Een dergelijke Raad treedt niet naar buiten, doch dient te worden uitgerust met inwendige bevoegdheden, bijv. het recht van veto t.a.v. bepaalde bestuursbesluiten.

Hierbij verdient het aanbeveling de in die Raad vertegenw. organ. niet te beperken tot de thans samenwerkende, doch deze zo mogelijk uit te breiden met die van alle daarvoor in aanmerking komende organisaties en groeperingen. Er zou daarbij een ballotage kunnen worden ingesteld door de leden van de Raad.

-0-0-0-0-0-0-0-

Wat betreft de vakbeweging, is de N.E.B. van mening, dat de oude vakorganisaties als strijdmiddel tegen het kap.stelsel van nul en generlei waarde (meer) zijn. Dit vindt niet slechts oorzaak in het feit, dat de meeste dier organ. aanhangwagens zijn geworden van de een of andere politieke partij, doch het ligt in de structuur van al deze organ. besloten.

Het ontstaan van de oude vakbonden is historisch verbonden aan de ontwikkeling van de kap.maatschappij, welke thans in de phase is getreden, dat men zich hierin individueel moeilijk meer staande kan houden en zich nog slechts enigermate kan doen gelden in groepsverband.

Was de kap.maatschappij eens de resultante van millioenen individuele egoïstische handelingen, thans is zij de resultante van duizenden egoïstische handelingen in groepverband. Wat echter niet is veranderd: het systeem, waarbij men zich laat leiden door het dode kapitaal, het belegginskapitaal (in dezen geconserveerde arbeid), door de winst, welke dat kap. moet opbrengen.

Bij alle streven naar een socialistische maatschappij-vorm dienen we echter nuchter te bedenken, dat we voor ons dagelijks bestaan zijn aangewezen op de maatschappij, die er is en niet op
-die-

die welke mogelijk komen zal. Ook, dat allen, die we willen opwekken om de strijd tegen het kapitalistische stelsel met ons te voeren, voor hun dagelijkse behoeften vooralsnog zijn aangewezen op de kap.maatschappij en de daarin gegroeide instellingen. Evenals men nu een bakkerij, een groentenzaak, een postchèque- en girodienst, de spoorwegen enz. nodig heeft, zo heeft de werker in deze maatschappij ook nodig een instelling, die de verschillende moeilijkheden, die zich in de praktijk van het leven voor hem voordoen, voor hem opknapt. Een dergelijke instelling nu vindt hij in een der bestaande vak-organisaties. Evenals bijv. de girodienst, levert ook een dergelijke vakbond hem zekere diensten, waarvan hij alleen gebruik kan maken bij abonnement, dus tegen betaling van een vaste premie. Het abonnement noemt men het lidmaatschap en de vaste premie heet contributie. De werker is min of meer genoodzaakt zich aan te sluiten bij een dergelijke instelling.

Waren deze vakbonden nu niets anders en niets meer dan een dergelijke verzekeringsinstelling tegen de moeilijkheden, die zich in de praktijk van het leven voordoen, dan was het niet zo erg. Het funeste is echter, dat deze verzekeringsinstellingen zich - om klanten te trekken - tevens voordoen als strijdorganisaties voor diezelfde werkers. Door toetreding tot een dergelijke organisatie krijgt de werker dus de indruk, dat hij hierdoor zijn aandeel brengt in de noodzakelijke strijd - waarvan de besturen der organisaties hem al spoedig vertellen, dat zij die wel voor hem zullen voeren en hem wel zullen roepen als zijn aanwezigheid ook eens nodig is (voor demonstraties) of wanneer hij zelf ook eens iets moet doen (staken). De organisaties leiden hem niet slechts van de strijd af, doch stimuleren de gemakzucht en de on-activiteit van den werker zelve. Hierdoor bestendigen zij het kap.stelsel. Ze zijn er voor zichzelf reeds mee tevreden, dat zij door de andere kapitalistische grootheden worden erkend als een groepering, waarmee ook eens moet worden overlegd en gemarchandeerd om de kapitalistische weg verder te kunnen vervolgen. Mocht de werker, die bij zo'n organisatie is aangesloten, meer verlangen, dan wordt hij hoffelijk verwezen naar de bevriende politieke partij - die hem ook al aan het verstand brengt, dat niet hij behoeft te strijden (behalve dan voor de zeteltjes), doch dat zij dat wel voor hem doen in het parlement.

Nu kunnen we aan de hand van bovenstaande analyse van de vakbonden tot de conclusie komen, dat we deze links moeten laten liggen, dat we den werker het besef moeten bijbrengen, dat deze organisaties in de strijd tegen het hem uitbuitende stelsel van nul en gener waarde is, dat hij dus buiten deze organisaties om met zijn mede-werkers in fabriek en werkplaats tot strijd moet komen en tot eenheid in die strijd. Doch in deze strijd heeft hij een steunpunt achter zich nodig om hem te stimuleren en te sterken in die strijd. Deze stimulans zoekt hij in zijn organisatie.

De praktijk is echter, dat die organisatie hem in de steek laat - omdat hij die strijd niet aanbindt voor vergroting van haar macht en invloed, doch slechts voor hemzelf. Zijn eigen organisatie, waarop hij steeds terug moet vallen - o.a. omdat deze zijn strijddas beheert - houdt hem dus stelselmatig af van de strijd voor zelf-verheffing tot een volwaardig mens. Voert hij deze strijd toch, dan staat hij bij voortduring tussen twee vu-

ren - enerzijds de macht van het beleggingskap., anderzijds de macht van zijn organisatie. Desniettegenstaande is het voor een /mogelijk de moment wel eens trots alles tot eigen strijd te brengen, doch werkers los het blijven ook dan maar momenten. Daartegenover staat, dat de te maken van vakorganisaties dag-in, dag-uit hun funeste invloed kunnen doen deze organi-gelden. saties en hen

Willen we nu toch de werkers in de kapitalistische ondernemingen inschakelen in de strijd tegen dit stelsel, dan zullen we ons moeten beraden op het praktisch mogelijke en vooraf moeten overwegen, in welke positie de werker verkeert en in welke positie we hem kunnen brengen.

In welke positie hij verkeert, hebben we hierboven uitvoerig uiteengezet.

De enige mogelijkheid echter om hem in de strijd tegen het kap.stelsel in te schakelen, is door de bedrijfsorganisatie van onder-op, dus buiten de bestaande organisaties om, daar deze tot de tegenstanders hiervan behoren. Dit zou dus inhouden, dat de werkers toch een dubbele strijd moeten voeren - en in de bedrijven, waarin ze werkzaam zijn en in de vakbond, waarin ze georganiseerd zijn. Deze dubbele strijd is echter een te zware opgave voor de werkers - daarom dient een andere weg te worden bewandeld, waarbij een enkele strijd voldoende is. Reeds deze enkele strijd zal moeilijk genoeg blijken te zijn.

Tot die enkele strijd komen we door een organisatie in te schakelen, die den werker in de praktijk van het dagelijkse leven dezelfde "gemakken" biedt als elke andere organisatie - welke dus ook noodzakelijkerwijze voor verzekeringsinstelling speelt - doch welke niet tot een overheersingsinstituut over den werker wordt en welke hem door haar gehele structuur en propaganda stimuleert tot genoemde bedrijfsorganisatie van onder, dus tot zelforganisatie.

Deze vakorganisatie dient zich niet in de eerste plaats op te werpen als concurrerende organisatie tegenover de andere, doch voornamelijk als een sociaal-tehuis voor hen, die de strijd tot zelfbevrijding van onder-op hebben aangebonden. Haar leden hebben niet tot eerste taak om de werkers in fabriek en werkplaats uit hun organisaties over te hevelen, doch om hen tot genoemde strijd te brengen. Daar deze zelf-organisatie het streven van de vakbonden doorkruist, zullen deze hun leden vanzelf op de een of andere dag laten kiezen of delen en dan komt vanzelf aan de orde : treedt dan toe tot onze organisatie - die denkt er anders over.

De inschakeling van een dergelijke vakorganisatie betekent dus niet, dat het zwaartepunt komt te liggen in die organisatie als zodanig. Het zwaartepunt moet blijven liggen in de bedrijfsorganisatie, die zich naast de vakorgan.ontwikkelt.

Nu moet deze bedrijfsorganisatie nog van meet-af worden opgebouwd - met en door de werkers, welke van de noodzakelijkheid hiervan zijn doordrongen. Voorlopig zullen deze hun kracht niet kunnen putten uit de door hen behaalde resultaten, doch uitsluitend uit hun idealisme. In de praktijk zal het veel voorkomen, dat zij/hun fabriek of werkplaats alleen staan of met zeer weinigen-

/ in

nigen. Er is dan dus hoogstens sprake van een bedrijfskern. Zo'n kern dient uit te groeien. Doch deze kan nimmer uitgroeien tot een volledige bedrijfsorgan. hoogstens tot een volledige ondernemingsorgan. Om tot een bedrijfsorgan. te komen moeten de ondernemingsorgan. met elkaar worden verbonden. Hieruit volgt, dat het aanbeveling verdient ook de kernen van meet-af met elkaar in verbinding te brengen - en dat als plaats, waar deze band wordt gelegd, zal worden gekozen: de nieuwe vakorganisatie.

Naast verbeterde editie van een vakorganisatie wordt zij dus het middelpunt van de bedrijfsorgan.

Beide manieren van organisatie moeten echter gescheiden blijven.

De organ. splitst zich dus in tweeën, n.l. in:

- 1e. een organisatie van vakgroepen, in vorm gelijk aan de vroegere organisaties;
 - 2e. een bedrijfsorganisatie, d.i. de verbinding van de ondernemingsorgan. of van kernen van ondernemingsorgan.;
- Beide organisaties komen los van elkaar tot eigen organen en bestuur, welke in de top, dus in het H.B. samenvallen, daar in het H.B. vertegenwoordigers dienen te worden gekozen door en uit beide afzonderlijke organisaties.
- Voorlopig zal bij de propaganda naar buiten de organisatie in haar eerstgenoemde vorm het meest op de voorgrond treden, doch in de organisatie zelf dient de nadruk te worden gelegd op de tweede vorm. De eerste vorm kan geheel verdwijnen, zodra deze is overleefd, doordat de bedrijfsorganisatie een feit is geworden.

-0-0-0-0-0-0-0-

In verband met bovenstaande dienen we er op te wijzen, dat de hierin voorgestelde organisatie-vorm en ontwikkeling in beginsel is vastgelegd in de statuten van de Ned.Org.v.Werkers, voorts dat op deze statuten de koninklijke bewilliging is verkregen.

Principieel is deze kon.goedkeuring van geen enkele betekenis, doch praktisch betekent zij, dat de bovenomschreven ontwikkeling reeds wettelijk is gesanctioneerd.

Waar dus de N.O.v.W. de mogelijkheden in zich bergt om zich te ontwikkelen op door ons noodzakelijke geachte wijze, nemen wij in beginsel te moeten adviseren om niet tot stichting van nog een nieuwe organ. over te gaan, doch de Ned.Organ. te moeten aanbevelen.

Aan dit laatste verbinden wij echter de voorwaarde, dat de Ned.Organ. ons de nodige waarborgen dient te bieden, dat zij ook metterdaad de hierboven aangegeven weg wenst te volgen en zich niet uit overwegingen van welke aard dan ook van deze weg laat afvoeren.

-0-0-0-0-0-0-0-

We hebben de Ned.Organ. hierboven afzonderlijk beschouwd, los van wat verder uit de organisatie...

*in
lijst
N.O.v.W.*

echter een N.E.B. of iets dergelijks ontstaan, dan is het noodzakelijk, dat een innige samenwerking ontstaat tussen die N.E.B. en de Ned.Organ., zulks in tegenstelling tot hetgeen de voorzitter van de Ned.Organ. (niet als zijn persoonlijke mening, doch als die van de meerderheid van het E.B. van de Ned.Organ.) tijdens de vergadering van 16 Febr. j.l. in het midden bracht.

Ook de Ned.Organ. dient zitting te nemen in genoemde Raad, haar volledige steun te geven aan de N.E.B., in ruil waarvoor zij de steun zal genieten van de N.E.B. en alle daarbij aangesloten organisaties. (de critiek hiervan zal zij als toegift dienen te beschouwen).

-0-0-0-0-0-0-0-0-

Handwritten: L. A. J. O. D.
NO. W.

-0-0-0-0-0-0-0-0-

-0-0-0-0-0-0-0-0-

P O L I T I E
te
's-GRAVENHAGE.

INLICHTINGENDIENST.

Doss. 8/19.

BUREAU B

Nummer: E I E I M.

Datum:

7-3-47

Volgno.

5 MAART 47

ACD/11750

Politieel rapport in verband met de Geheime Circulaire No.12 (Richtlijnen). Februari 1947.

De politieke activiteit bleef gedurende Februari 1947 zeer beperkt, voornamelijk wel dank zij voirst, sneeuw en een ernstig tekort aan kolen voor de verwarming van woningen en vergaderzalen.

De pers zette den strijd voort om het accoord van Linggadjati, de berechting van - en gratie - verleening aan politieke delinquenten.

De eisch, gesteld in de editie d.d. 29 Januari 1947 van het dagblad "De Waarheid", om de Nederlandsche troepen uit Indonesië terug te trekken, wekte de verwachting, dat hierop een grootscheepsche actie zou volgen. De bewuste publicatie hield eenige dagen lang de gemoedren van de Haagsche arbeiderswereld bezig. Het bleef hierbij. Van de zijde van de C.P.W. verschenen openlijk, noch bedekt, manifesten als protest tegen de troepenuitzendingen. Ook werden geen symptonen waargenomen, dat gepoogd is om manifestaties of protest-stakingen te organiseeren of uit te lokken.

De voortvarendheid van de centrale leiding der E.V.C. heeft blijkbaar/uitwerking op de Afdeeling 's-Gravenhage nog steeds gemist. Een culturele ochtend, georganiseerd door de 's-Gravenhaagsche bedrijfsgroep "Transport" van de E.V.C. op 9 Februari 1947 in het Lorentz Theater alhier, trok slechts + 150 bezoekers. De spreker, A.VAN DEN BERG uit Rotterdam, uitte dan ook zijn misnoegen over de slechte opkomst.

Het gebrek aan belangstelling voor deze bijeenkomst is te meer typeerend, daar voor het noodige amusement, in den vorm van muziek, declamatie en film, was gezorgd.

Van den Berg gaf zijn zienswijze over de fusie E.V.C.-N.V.V. met de volgende woorden weer:

"Wanneer twee stroomen zich vereenigen in één bedding, kan men aan de kleur van het water de oorspronkelijke stroom herkennen," m.a.w. zij verwacht van de E.V.C.-leden, dat zij in het nieuw te vormen vakvereenigingslichaam zich niet onbetuigd laten en door hun houding en actie te onderscheiden zijn van de N.V.V.-kameraden.

Het N.V.V. is er wel degelijk van doordrongen, dat van de zijde van de E.V.C. de fusie als zoodanig, niet als einddoel beschouwd wordt. Het N.V.V.-bestuur reageerde immers scherp, toen het landelijk E.V.C.-bestuur de N.V.V.-afdeelingen en -leden buiten de centrale N.V.V.-leiding om, opriep om deel te nemen aan de loon en prijsdemonstratie op 9 Februari 1947 te Utrecht.

Afgezien van het feit, dat het N.V.V. een eigen en van de E.V.C. onderscheiden koers volgt in de behandeling van het vraagstuk loonen - prijzen, zag het in deze methoden van de E.V.C. een poging tot celvorming in zijn geleerden.

-De-

naar

P/3072

De E.V.C.-leiding, die vrijwel in handen is van C.P.N.-leden en van het N.V.V. niet anders dan een afwachtende, argwanende houding kan verwachten, heeft door haar manipulaties ook anderzijds reactie gewekt.

Het hiernavolgende zij hier vermeld, hoewel niet een specifiek verschijnsel van Den Haag.

Op aandrang van het geschorschte hoofdbestuurder der E.V.C., Leo TER LAARE, van wiens hand in October 1946 de brochure "fusie-rapport - verraadrapport" verscheen, had op 16 Februari 1947 te Amsterdam een bespreking plaats tusschen vertegenwoordigers van:

- 1e. De Nieuw Economische Beweging uit Rotterdam;
 - 2e. De Vrije Socialistische Vereeniging;
 - 3e. De Communistenbond "Spartacus";
 - 4e. De Nederlandsche Bond van Vrije Socialist
 - 5e. De Bellamy vereenigingen;
 - 6e. De oppositiegroep van de Eenheidsvakcentrale;
- Deze bespreking had ten doel te komen tot een federaatief verband van bovengenoemde vereenigingen.

Er werd besloten een commissie samen te stellen, zich noemende: "Voorbereidend Comité Samenwerkende Organisaties".

In dit comité hebben zitting genomen:

- 1e. J. BIJLSMA, wonende Dordtschelaan 149a te Rotterdam, voorzitter van de Nederlandse Organisatie van Werkers, voor de Nieuw Economische Beweging te Rotterdam;
- 2e. K. KLUNDERT, wonende Simon Willemstraat 14^{II} te Amsterdam voor de "Vrije Socialisten Vereniging";
- 3e. B. NANSINK, wonende Houtmankade 27 te Amsterdam, voor de "Communistenbond Spartacus";
- 4e. A. NEY, wonende Vondelstraat 92 BV te Amsterdam, voor de "Nederlandse Bond van Vrije Socialisten";
- 5e. A. DE GROOT, wonende Schieweg 50d te Rotterdam als "Bellamyaan";
- 6e. L. TER LAARE, wonende Meerhuizenstraat 32 te Amsterdam, als opposant der Eenheidsvakcentrale, die tevens het secretariaat van genoemd comité heeft aangenomen.

Hoewel geen suggesties in die richting werden gedaan, is het vermoeden gewettigd, dat de achtergrond is een/van de "Nederlandse Organisatie van Werkers", die hierin een mogelijkheid ziet om zich een "politieke basis" te verschaffen.

Leo ter Laare, die thans bij genoemde organisatie werkzaam is, kan als de belangrijkste figuur in genoemd comité beschouwd worden en hij ziet in deze samenbundeling van genoemde, de Communistische Partij Nederland (C.P.N.) vijandig gezinde, vereenigingen een middel om met meer kans op succes den communistischen (C.P.N.) invloed in de Eenheidsvakcentrale (E.V.C.) te bestrijden.

Aan de Nederlandse Organisatie van Werkers is bij Koninklijk Besluit van 20 Januari 1947 No.59 goedkeuring verleend op de statuten en zij is dientengevolge bevoegd in rechten op te treden.

De organisatie is gevestigd in het perceel Fijnjekade 15 alhier. Zij geeft een mededeelingenblad uit, genaamd: "De Werker", waarvan het redactie-adres is gevestigd ten huize van den voorzitter:

J. BIJLSMA, wonende Dordtschelaan 149a te Rotterdam.

Tot heden hield de organisatie zich op een strikt neutraal politiek standpunt.

in afwachting
w. d. d.
N.O.V.W.

/ drijven

Het beginnel-program van de "Nederlandse Organisatie van Werkers" vermeldt voornamelijk het volgende:

1. De oude vakbondsstrijd, waarbij het ging (en nog steeds gaat) om de behartiging van kortzichtige groepsbelangen, heeft afgedaan, daar deze volkomen doelloos is geworden - ook al mocht deze dan nog eens met de meest radicale middelen aan de orde worden gesteld.

2. Voorgaande betekent echter niet, dat de werkers zich gewillig moeten neerleggen bij de wensen en verlangens van de heersende economische machten en dat de bestuurders van hun vak-organisaties zitting moeten nemen in een lichaam, dat door die machten is gesticht om de voor hen zoo noodzakelijke arbeidsvrade tegen een zoo goedkoop mogelijke prijs te kopen.

3. Er moeten integendeel nieuwe wegen worden gezocht om de levenspositie van alle werkers - en tevens van hen, die niet kunnen, niet mogen of niet (meer) behoeven (te) werken - voor altijd veilig te stellen.

4. Voor dit laatste is o.m. noodzakelijk, dat we krachtig ijveren voor de uitvoering van het "Sociale Plan" van onze organisatie.

5. Daarnaast zullen we echter even krachtig moeten ijveren voor de RECHTSTREEKSE MEDEZEGGENSCHAP van de werkers in alle aangelegenheden, welke hun sociaal-economische positie betreft.

6. Voor het onder 5. genoemde is nodig, dat de werkers in hun onderneming en bedrijf - in fabriek en werkplaats - buiten alle bestaande vakbondsverdeeldheid om, tot eenheid komen, tot BEDRIJFSORGANISATIE VAN ONDER OP.

7. Het ligt dus op de weg van onze organisatie om deze bedrijfsorganisatie van onder-op krachtig te propageren en even krachtig stelling te nemen tegen iedere poging om een bedrijfsorganisatie van boven-af in het leven te roepen (bij welke laatste de werkers geen rechtstreekse medezeggenschap in hun onderneming of bedrijf verkrijgen).

8. In verband met het onder 5-7 genoemde zijn wij van oordeel, dat het de toekomstige taak is van de vakbeweging - dus in de eerste plaats van onze organisatie - om t.a.v. de bedrijfsorganisatie op te treden als het propagerende, het raadgevende, het stimulerende, het steunende en het bindende instrument van de werkers.

9. Daarnaast is het gewenst, dat we ook buiten de bedrijfsorganisatie om - in de vakbeweging zelve - tot een zo groot mogelijke eenheid komen, teneinde in de economische strijd der werkers zo sterk mogelijk te staan.

10. Het is dus noodzakelijk, dat alles uit de vakbeweging wordt geweerd, wat buiten het terrein ligt van de zuiver economische strijd, dat dus - onder volledige eerbiediging van een ieders persoonlijke overtuiging - vraagstukken, die op het terrein liggen van de partij-politiek

of van de confessie, niet aan de orde komen en wat betreft onze organisatie, niet aan de orde zullen komen.

11. Bij dit alles staat voorop, dat onze organisatie niet in het leven is geroepen om meerdere verdeeldheid te brengen in de vakbeweging, doch omdat de bestaande vak.centrales na de oorlog in gebreke zijn gebleven om de hiervoor genoemde doelstellingen na te streven,

dat we dus bereid zijn om:

12a. met elke andere organisatie van werkers samen te werken, waar zulks in het belang kan zijn voor de verwezenlijking van de hiervoor door ons genoemde doelstellingen,

b. geheel op te gaan in iedere grotere eenheid van werkers, welke ons voldoende waarborgen biedt, dat zij de hiervoor genoemde doelstellingen krachtig zal nastreven.

Spreekt dit beginselprogram voor zichzelf, een brochure van "De Nederlandse Organisatie van Werkers" geeft commentaar door er op te wijzen, dat de E.V.C. een politiek instrument is van de C.P.N. "De Waarheid".

Letterlijk staat er het volgende:

"En het blijkt thans, dat zelfs zij, die meenden een beginsel van eenheid te hebben gevonden - die meenden, dat ze nu een organisatie hadden gevonden, die vrij zou zijn van politieke smetten - bedrogen zijn uitgekomen.

Het was van tevoren te voorzien - dat het hierop moest uitdraaien met de E.V.C. Men kon op z'n vingers natten, dat "De Waarheid" niet voor niets de E.V.C. zou helpen groot maken. Een politieke partij maakt nu eenmaal niet dag aan dag gratis reclame voor een vak-organisatie - wanneer ze daar geen politieke oogmerken mee voor heeft. Een politieke partij is immers geen liefdadigheidsinstelling, doch een onderneming, die er op uit is om "winst" te behalen - in de eerste plaats zetelwinst. De kolommen, die "De Waarheid" dag aan dag gebruikte om er reclame in te maken voor de E.V.C. - moesten hun prijs opbrengen.

Welnu: thans is die bedoeling ook aan de leden van de E.V.C. duidelijk geworden, nu de C.P.N. de leiding van de E.V.C. drijft naar de fusie met het N.V.V."

T.a.v. de verhouding E.V.C. - N.V.V. vervolgens:

"Voor de oorlog faalden steeds alle pogingen van de communisten om vaste voet te krijgen in het N.V.V. Dit was verkocht aan een andere politieke partij - de S.D.A.P.

Na de oorlog heeft deze partij echter lelijk gedaan tegen het N.V.V. - het heeft de bestuurders hiervan hun zittensblijven onder WOUDENBERG en andere "onzuivere" dingen verweten.

Dit was een politieke zet van de S.D.A.P. - daarmee kon de gunst van de kiezers worden verkregen, die toch voor alles "zuivering" wensten - direct na de oorlog.

Nu doet het N.V.V. een politieke tegen-zet. Het is bereid met de E.V.C. te fuseren - en geeft hiermee de communisten schijnbaar een kans om invloed te gaan uitoefenen in het N.V.V. Schijnbaar - want de oude N.V.V.-functionarissen blijven bij de fusie de voornaamste posten bezetten.

Wanneer de Partij van den Arbeid voldoende is geschrokken - en voldoende water in de wijn heeft gedaan inzake haar houding tegenover het N.V.V. - worden de oppositio-

-nele-

nele elementen wel weer uit het N.V.V. geroyeerd."

Onder "bedrijfsorganisatie van Onderop" verstaat men:
"De eenheid van onder-op begint daar, waar de werkers allen dezelfde belangen hebben. Dit is in hun onderneming of bedrijf, in fabriek en werkplaats. Daar liggen hun gemeenschappelijke belangen - en die moeten toch behartigd worden.

Om deze belangen te behartigen, dienen de werkers in fabriek en werkplaats de handen ineen te slaan en te komen tot hun ondernemingsorganisaties, die alle werkers dienen te omvatten - en waarin de besten hunner naar voren komen om te onderhandelen - met ieder, waarmee slechts onderhandeld moet worden voor hun levenspositie.

Dus niet de vertegenwoordigers der vakorganisatie onderhandelen, doch de vertegenwoordigers der werkers zelve. De vak-organisatie dient hierbij slechts om te helpen, te steunen, te stimuleren, te propageren en om de werkers ook buiten de bedrijven tot eenheid te brengen.

De ondernemingsorganisatie is dus het instrument van de werkers in het bedrijf. De vak-organisatie is het instrument van de werkers buiten het bedrijf - om het instrument in het bedrijf zo doelmatig mogelijk te ondersteunen.

Uit de verschillende ondernemingsorganisaties worden de bedrijfsorganisaties gevormd - om ook deze op hun beurt weer samen te voegen."

Over de verhouding werknemers - werkgevers wordt het volgende gezegd:

Met de werkgevers wordt samengewerkt, niet als vertegenwoordigers van het beleggingskapitaal, doch slechts voorzoover zij werkers zijn.

De vereniging Nederland - Rusland hield op 7 Februari 1947 een openbare vergadering in het hotel "Pomona" alhier. De aangekondigde sprekers, J.KORTENHORST en Dr.DUB-BINK, hielden beiden een boekbespreking. De leden van de vereniging zijn vrijwel uitsluitend intellectueelen.

Voorzoover openbare bijeenkomsten worden gehouden, blijkt tot dusver niet, dat de vereniging Nederland - Rusland zich op politiek terrein begeeft.

In het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen spraken op 8 Februari 1947 voor een geheel gevulde zaal, de oud-Minister-President, Mr.P.S.GERBRANDY en oud-Minister, Chr.J.I.M.WELTER. De bijeenkomst ging uit van het Haagsche comité "Handhaving Rijkseenheid". De sprekers hadden resp. tot onderwerp "De Japansche tijdbom" en "Aan de vruchten zult gij den boom kennen."

Op Vrijdag 21 Februari 1947 sprak in het Volksgebouw alhier, voor een gecombineerde vergadering van de "Haagsche Cultuurkringen" en de "Vrije Socialisten Vereniging" een zekere Cajo BRENDEL, verdere personalia onbekend. Brendel, wiens gehoor slechts uit 10 personen bestond, noemde niet HITLER, doch de grootkapitalisten van Engeland en Amerika

N.V.V.
+ de
bijlagen
Zie hieronder.

de schuldigen van den laatsten oorlog. De houding van ROOSEVELT, ATTLEE, TRUMAN en STALIN werd door hem fel be-critiseerd. De arbeiders van de geheele wereld moeten door eenheid tot het werkelijke socialisme komen.

Op Donderdag 27 Februari 1947 des avonds om 8 uur vond in de Gereformeerde kerk aan de Zuid-Oost Buiten Singel alhier, de herdenking plaats van de Slag in de Java-zee.

Deze herdenkingsbijeenkomst was georganiseerd door het N.J.V. in samenwerking met "Onze Vloot" en "Onze Marine".

De vergadering was bezocht door + 300 personen, waaronder zich vele hooge marine- en legerautoriteiten bevonden. In zijn openingswoord oefende de voorzitter critiek op de kerkeraad van de Nederlandsche Hervormde Kerk, die had geweigerd de Willemskerk voor dit doel af te staan, daar zij van meening was, dat deze bijeenkomst een politieke strekking zou dragen.

Het woord werd achtereenvolgens gevoerd door den chef van den Marinestaf, Schout bij nacht, Jhr. E.J. VAN HOLTHE, K. RIJSDORP, Vice voorzitter van het N.J.V. en de hoofd-vloot predikant, SILLEVIS SMIT.

De bijeenkomst werd te circa 10 uur gesloten met het zingen van het "Wilhelmus", 1ste en 2de couplet.

Voor de lezers van afdeeling 6 van het dagblad "De Waarheid" werd op 27 Februari 1947 in het café "Den Hout" een cabaretavond gehouden, met muziek en dansnummers en een conférencier. De hoofdschotel vormde echter een rede van het Goudsche gemeenteraadslid, Jan SNEL, geboren te Gouda, 15 Februari 1918, wonende Vossenburchkade 121 te Gouda. Hij memoreerde de prestaties van de communisten gedurende den oorlog. Vervolgens beweerde hij, dat de barmhartigheidspolitiek t.o.v. politieke delinquenten ten doel heeft, uit deze lieden een front te vormen tegen de communisten. Na het vraagstuk loonen - prijzen, behandelde Snel de Indonesische kwestie. Spreker beweerde in het bezit te zijn van brieven van 432 militairen van de 7 December divisie, die hem verzoeken bij de Reggering stappen te doen om hen te laten repatriëeren.

Tenslotte wekte hij zijn toehoorders op in fabrieken en werkplaatsen propaganda te maken voor de C.P.N. en zich te verdiepen in de geschriften van MARX, ENGELS, LENIN, en TROTZKY.

De huisvrouwen wekte hij op de huisvrouwen - leden van de Partij van den Arbeid - te bewegen toe te treden tot de C.P.N.

Onder het personeel van de Haagsche Tramwegmaatschappij heerscht nog steeds ontevredenheid, aangezien tot dusver door het College van Rijksbemiddelaars nog geen toestemming werd verleend voor een spaarregeling van het personeel. De ~~XXXXXX~~ Directie staat in deze kwestie aan de zijde van het personeel. Het is nog niet te overzien of het conflict in de naaste toekomst tot een proteststaking van H.T.M.-personeel zou kunnen leiden.

Verzonden op 4 Maart 1947.

aan: het Hoofd van den Centralen Veiligheidsdienst, alhier.

Naam: *Key Andries*
In stuk:
Adres: *A'dam Norderstraat 92*
Nat.:
Geb.: *13-8-13* te: *A'dam*
Beroep: *kantoorbediende*
Inf.: *P/1117. 1946 Benningm.*
Zie: *M. H. S. de Amsterdam*

Naam: *Groot de*
In stuk: *Antonius*
Adres: *A'dam Schieweg 50^F*
Nat.:
Geb.: *20-9-93* te: *Mbrecht*
Beroep: *0/202 Opende bijeenkomst*
Inf.: *Ant. verg Bellamy Jan 1947.*
Zie: *9957.*

Naam: *Haare de*
In stuk: *Leonardus*
Adres: *A'dam Meerhuiskensh. 32*
Nat.:
Geb.: *14-3-99* te: *A'dam*
Beroep: *P/990 Nooraans. lid*
Inf.: *EVC*
Zie:

Naam: *Dubbink D.*
In stuk:
Adres: *Den Haag*
Nat.:
Geb.: te:
Beroep: *0/190 Oprichter Slavisch*
Inf.: *Instituut Best. lid*
Zie: *verg Ned. Rusland*
afd. Den Haag

Naam: *Snel Jan*
In stuk:
Adres: *Gouda Ossenburchkad*
Nat.:
Geb.: *15-2-00* te: *Gouda*
Beroep: *Nooraans. lid. CPN*
Inf.:
Zie:

Naam: *Kortenhorst J.*
In stuk:
Adres: *Den Haag Nass. Muurstr. str 7*
Nat.:
Geb.: *26-9-16* te: *Arnhem*
Beroep: *lid verg. Ned-Rusland afd. s. Haag*
Inf.: *0/490.*
Zie: *belangst. pers contact studie*
holl econ soc.